

Letnik LVII

Junij 1940

Štev. 6

Sveti oče Pij XII.

Vsebinska 6. št.: Tretjeredniki, na boj proti bogokletstvu! 161. — Božji dnevi 162. — Krščanska družina 164. — V spomin † vladiki dr. Dioniziju Njaradiju 166. — Naš novi kitajski misijonar 169. — Lilije rastejo v senci tabernaklja 170. — Brodnik Jona 173. — Najstarejši slovenski tretjerednik roma v Rim 175. — Ob smrti očeta Molitvene osmine 175. — Kako se gibljejo tretjeredne skupščine 177. — Posvečenje bazilike sv. Frančiška 178. — Liga dostojnosti 180. — Frančiškova mlana: Višji oddelek Večjih Frančiškihovih Križarjev 182. — »Pozabljeni Bog« 183. — S. Marija Celina od Darovanja 184. — Razgled po svetu 187. — Pax et bonum 189. — In naj molijo za mrtve 192. — Zahvale 174.

Celoletna naročnina »Cvetja« za leto 1940

Za Jugoslavijo 15 din; za Italijo 10 lir; Za Nemčijo 1.50 m.; za Ameriko 1 dol.; za druge države protivrednost 24 din. — Posamezna številka 2 din. — Izhaja mesečno. Z dovoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti izdaja Franč. prov. sv. Križa. — Zastopnik p. Teodor Tavčar, O. F. M. prov. prokurator. — Urednik p. Odilo Hajnšek, O. F. M. Uredništvo in Upravništvo »Cvetja« Ljubljana, Frančiškanski samostan. Številka ček. računa za Jugoslavijo: 11.495.

Natisnila frančiškanska tiskarna, Rocno, p. št. Vid nad Ljubljano (P. B. Markelj).

Rimsko serafinski koledar za leto 1940

J u n i j

1 S	PO.	Od posveč. Asiške bazilike	16 N		5. pobinkoštna nedelja, B. Gvido Kort. sp.
2 N	PO.	3. pobinkoštna (med osm.) B. Herkulan in tov. sp.	17 P	Čm.	Od dneva.
3 P	PO.	Od Mar. Sredn. vseh mil.	18 T		S. Efrem c. uč. S. Marko
4 T		S. Frančišek Kar. sp.	19 S		S. Julijana dev., S. Gervaz
5 S		S. Bonifacij šk. in m.	20 Č	PO.	B. Mihelina vd., S. Silverij
6 Č		S. Norbert šk.	21 P		S. Alojzij Gonz. sp.
7 P	PO.	Osmina Sr. Jez., B. Humilij.	22 S		S. Pavlin šk.
8 S	Čm.	B. Baptista Var. dev.	23 N		6. pobinkoštna nedelja, B. Jožef Kaf. sp.
9 N		4. pobinkoštna n., B. Pacifik in Lavrencij, Ss. Primož in Felicijan	24 P	PO.	Rojstvo Janeza Krstnika
10 P	Čm.	S. Marjeta kraljica, dev.	25 T		S. Viljem opat
11 T		S. Barnaba ap.	26 S		S. Janez in Pavel muč.
12 S		S. Janez Fakund. sp.	27 Č	Čm.	B. Benvenut sp.
13 Č	PO.	S. Anton Padovanski sp.	28 P		S. Irenej šk. in muč.
14 P		S. Bazilij Vel., šk. in c. uč.	29 S	VO. PO.	Ss. Peter in Pavel apostola
15 S	Čm.	B. Jolenta dev., S. Vid m.	30 N		7. pobinkoštna nedelja, Spomin sv. Pavla ap.

Razlaga kratic: VO. = vesoljna odveza. PO. = popolni odpustek.
Čm. = črna maša, ki je dotični dan dovoljena.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

r. z. z neom. z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

(v lastni palači)

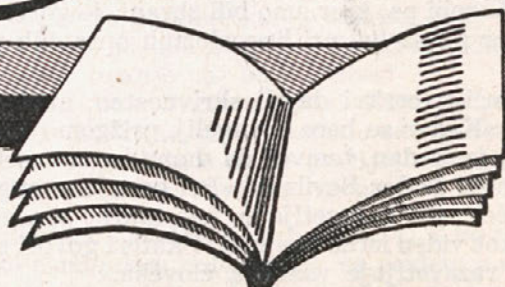
Obrestuje hranilne vloge najugodnejše

*

Nove in stare vloge, ki so v celoti

vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi 5%

CVETJE

Letnik LVII
Ljubljana

1940-VI.
Junij

Tretjeredniki, na boj proti bogokletstvu!

Meseca maja je bila v Ljubljani ustanovljena »Liga dostojnosti«. Skrbno preberite o tem članek p. Hugona v pričujoči številki! Da se umazani bogokletnega govorjenja ustavi in zajezi, k temu morate največ pomagati tretjeredniki sv. Frančiška. Najprej je na vrsti preklinjanje Matere božje, ki ga je treba odločno iztrebiti. **Vso slovensko javnost** je treba dvigniti na vojno zoper to našo narodno sramoto. Pripraviti moramo organiziran odpor proti nesramnemu »porkanju«. Uprava Cvetja je izdala posebne lističe in jih priložila pričujoči številki. Te lističe si tretjeredniki izrežite in jih imejte pripravljene, da listek ponudite vsakemu, ki ga slišite, da preklinja Boga ali Mater božjo! Tudi osebno se vsakemu ustavite in ga opozorite. Če vse skupaj nič ne pomaga, zagrozite s sodiščem. Vsak orožnik, vsak stražnik, vsak sprevodnik mora v tem oziru službeno nastopiti, sicer ga lahko naznanite. Ne recite, da to vas ne briga! Koga pa naj briga to, če ne vas, dobre tretjerednike? Ali se bodo brezbožniki postavili za Boga in za čast nebeške Matere? Mi se moramo! Posamezen malo pomeni, če bomo zakričali vsi, se bo slišalo in se bo poznalo. Prestrašili se bodo. Več poguma, več odločnosti! Proč s strahopetnostjo!

Boj bogokletstvu! Konec tej naši narodni sramoti!

Božji dnevi

Goreče sveče, luč sploh, so v cerkvah prvotno rabili iz potrebe. Božjo službo so imeli pogosto ponoči. V apostolskih delih (20, 7, 8) beremo: »Ko smo se zbrali k lomljenju kruha, je Pavel govoril in je govor raztegnil do polnoči. V sobi pa, kjer smo bili zbrani, je gorelo mnogo svetilk.« — Še bolj kot sicer pa so luč pri bogoslužnih opravilih potrebovali v katakombah.

Sčasoma so luči v cerkvi dajali skrivnost, simbolni pomen. Sveti Hieronim že piše: »Kadar se bere evangelij, prižgemo luči, ne da bi s tem pregnali temo, saj je že dan, temveč da damo izraz veselju.« Skoraj prav tako piše o luči sveti Izidor Sevilski: »Pri branju evangelija in pri sveti daritvi gorijo sveče, ne v razsvetlavo, ker takrat sonce že vzide, pač pa v znak veselja in kot viden izraz one luči, o kateri govori evangelij: »Prava luč je bila ta, ki razsvetljuje vsakega človeka.«

Že prerok Izaija je napovedal Kristusa kot vzhajajočo luč in duhovnik Zaharija je ob rojstvu Janeza Krstnika govoril o njem kakor o »Vzhajajočem z višave, da razsvetli te, ki sede v temi in smrtni senci« (Lk 1, 79). — Luč je podoba božje narave v Kristusu, ki je o samem sebi spregovoril: »Jaz sem luč sveta« (Jan 8, 12).

Zaradi mnogoterne simbolnega pomena se rabi sedaj luč skoraj pri vseh bogoslužnih opravilih. Pri sveti maši, pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom, pri obhajilu in pred tabernakljem gori luč kot simbol božje pričujočnosti; pri svetem krstu gore sveče kot simbol vere in pri pogrebu kot znamenje vere in upanja v večno življenje — »večna luč naj jim sveti«. — V znamenje veselja prižigamo tem več luči, čim večji je praznik.

1. Tretja pobinkoštna nedelja: Prilika o izgubljeni ovci in o izgubljenem denarju (Lk 15, 1—10). Ko so se Jezusu približevali cestnarji in grešniki, da bi ga poslušali, so farizeji in pismouki godrnjali: »Ta grešnike sprejema in je z njimi.« Jezus pa jim je v odgovor govoril prilike o božjem usmiljenju: »Povem vam, da bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devet in devetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.« — S tem nam Jezus seveda ne misli dajati potuhe, le pred malodušnostjo in nezaupanjem nas hoče obvarovati. Božje usmiljenje je namreč neskončno in Bog ne zavrača nikogar, kdor se mu skesano približa. Naj bi padli še tako globoko, naj bi zašli še tako daleč, Gospod je pripravljen odpustiti vse, če greh priznamo, ga obžalujemo ter imamo voljo nič več ga ne storiti. Lepo opeva to božjo odpuščajočo usmiljenost psalmist, ko pravi: »Hvali, moja duša, Gospoda, ki ti odpušča grehe, te očiščuje slabosti in te varuje propasti; hvali, moja duša, Gospoda, ki je usmiljen, potrpežljiv in silno milosrčen, ki ne ravna z nami po naših grehah in nam ne vrača po naših hudobijah, ampak odstrani od nas naša hudobna dela tako daleč, kakor je daleč vzhod od zahoda. Zakaj, kakor se oče usmili otrok, tako se usmili Gospod vseh, ki mu v strahu služijo« (Ps 102). Zato pa ponavljajmo radi in večkrat: »Usmili se me, Bog, po svoji milosrčnosti in po obilnosti svojega usmiljenja izbrisi mojo pregreho.«

2. Četrta pobinkoštna nedelja: Obilni ribji lov. (Lk 5, 1—11). »Jezus je stopil v enega izmed čolnov, ki je bil Simonov... ter je iz čolna učil množice. Ko pa je nehal govoriti, je rekel Simonu: Odrini na globoko in

vrzite svoje mreže na lov! Simon se je oglasil in rekel: Učenik, vso noč smo se trudili, pa nismo nič ujeli; toda na tvojo besedo bom vrgel mrežo. In ko so to storili, so zajeli veliko množino rib.«

Ali nama ni, brat in setra, vse to dokaz, da je res »prazno delo brez žegna z nebes,« kakor so zapisali škof Slomšek! In ali nama ni s tem potrjeno, kar bereva v psalmih: »Zaman se trudijo zidarji, če Gospod ne zida hiše?« O, nikdar ne zidajva nase, nikdar se ne zanašajva nase in na svoje zmožnosti. »Kjer je napuh, tam je sramota; kjer je ponižost, tam je modrost,« pravi sveto pismo. Majhna, skromna, ponižna ostaniva; vsa je najna moč, vse najino upanje naj bo le Jezus!

»Na tvojo besedo bom vrgel mrežo.« Kako je poplašal Gospod to Petrovo pokorščino! Kako se je uresničilo, kar govori Jezus: »Blagor tistim, ki božjo besedo poslušajo in se po njej ravnaajo!« Poslušamo še, poslušamo božjo besedo, samo ravnamo se ne po njej in to je škoda.

3. Peta pobinkoštna nedelja: (Mt 5, 20—24) Ako pa vaša pravičnost ne bo obilnejša, ko pismoukov in farizejev, ne pridete v nebeško krajestvo. — Vsak, kdor se jezi na svojega brata, zasluži, da pride pred sodbo; in kdor reče svojemu bratu ničvrednež, zasluži, da pride pred veliki zbor; kdor pa reče brezbožnež, zasluži, da pride v peklenski ogenj.«

Pred grehi v mislih in besedah in pred grehi sovraštva nas svari Gospod danes. Ni rekel Jezus zaman: Ljubi Gospoda svojega Boga z vsem mišljenjem. Važne so misli, — v njih se greh spočne. Misli so korenine greha. Kakor drevo raste iz korenine, tako se greh razvija iz misli. Spodsekaj korenine drevesu, drevo se posuši in pade. Zavrni misli in greh bo izgubil vso moč!

»Veste, ljubi moji bratje, vsak človek bodi počasen za govorjenje; ... če namreč kdo misli, da je pobožen, pa ne brzda svojega jezika, je njegova pobožnost prazna.« — Slišiš, duša draga, kaj govori apostol Jakob? — Ni je večje dolžnosti v našem življenju, kot je ta, da sveti postanemo. Svet pa je tisti, kateri se v govorjenju ne pregreši. Da bi manj govorili, koliko več miru bi bilo med nami in v nas! Kolikokrat bi bilo boljše, da bi molčali, da bi eno ali drugo ohranili zase! Pa nas tako strašno srbi naš jezik in vrti se nam, kot bi ga gnali vsi vetrovi. Zato pa je toliko greha, zakaž »obilno govorjenja ni brez greha«, pravi Modri. Čim manj bomo govorili, tem lažje bomo umirali. Pozabiti namreč ne smemo, kar pravi Jezus, da bodo ljudje morali dati odgovor od vsake besede, in da se bodo po svojem govorjenju ali zveličali ali pogubili. »Tiho, moja duša, da ti bo govoril Bog; tiho, da Ga boš slišala in da Ga boš mogla razumeti; tiho, moja duša, da v tebi zaživi Bog.« Tako neka velika žena.

»Če prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti svoj dar tam pred oltarjem, in pojdi, da se poprej spraviš s svojim bratom, in potem pridi in daruj svoj dar« (Mt 5, 23—24). — Sovraštvo! Ah, da bi te besede sploh ne poznali! — Poglej, prijatelj, jaz molim vsak dan, ne samo enkrat, večkrat: Oče naš, kateri si v nebesih —; ti moliš prav tako in vsi okoli naju ponavljajo isto za nama. Torej smo vsi otroci enega Očeta, vsi velika božja družina, vsi bratje in sestre med seboj. Pa mi povej, kaj je gršega in hujšega ko jeza in sovraštvo med brati in sestrami! Bodimo drug drugemu res brat, bodimo drug drugemu res sestra, da bomo v resnici Kristusovi, ker nihče ni njegov, kdor nima njegovega Duha, ki pa je Duh ljubezni. »Ljubite se med seboj! — Po tem vas bodo spoznali, da ste moji, če se boste ljubili med seboj.« Zato pa res: Jeze, sovraštva in vse hude volje, reši nas, o Gospod!

4. Šesta pobinkoštna nedelja: Jezus nasiti štiri tisoč mož (Mk 8, 1—9). Ni še dolgo, kar je Jezus nasitil množico pet tisoč mož in še mnogo žena in otrok, — pa ga že zopet slišimo govoriti: »Ljudstvo se mi smili; kajti že tri dni vztrajajo pri meni in nimajo kaj jesti.« Kako dober je pač Jezus! Vidi stisko, vidi nadlogo, — pomaga. Kaj nas nič ni sram, da včasih kar obupujemo! — V božjih rokah smo, Bog čuva nad nami. Otroci božji, pogum! Če bo dopustil težave, bo Bog dal tudi moči za zmagovanje. Glave pokonci! Kristus je z nami. — Ali smo mi z njim?

5. Sedma pobinkoštna nedelja: O lažnjivih prerokih (Mt 7, 15—21). »Varujte se lažnjivih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih znotraj pa so grabežljivi volkovi.« — Slab prijatelj, slaba knjiga slab časopis — je lažnjiv prerok. Za nas velja: »Varujte se, glejte, da vas kdo ne premoti. Vstali bodo krivi preroki, mnogo jih bo prišlo z mojim imenom, delali bodo znamenja in čudeže, govorili bodo: Jaz sem Kristus — to je odrešenik — rešitelj — in mnoge bodo premotili. Vi ne hodite za njimi. Slišali boste pa o vojskah in o vojnih vesteh. Narod bo namreč vstal zoper narod in kraljestvo zoper kraljestvo; in lakota, kuga in potresi bodo po mnogih krajih; vse to bo pa le začetek bolečin.«

V zmedi današnjih dni, v poplavi krivih prerokov nam bodi v spoznanje to: Cerkev: papež — škofje — duhovniki, drugega nič.

P. HUGO:

Krščanska družina

Mož

Ne, ti kot krščanski mož se ne smeš zadovoljiti, da bi tako izhajal s svojo ženo, kot zaslužnjen narod s svojimi vsiljenimi gospodarji, katerim se z gnevom v srcu klanja in jim prisiljeno vzklika, da ga še bolj ne gnjavijo in pestijo. Ne rečem, boljša je taka preračunana, diplomatična ljubezen, kot neprikrito, izzivajoče sovraštvo, topline in vonja ljubezni ima pa prav toliko, kot ledene rože na oknih. Ljubezen krščanskega moža do žene je pa vsaj nadnaravno topla, če že naravno ne more biti, ker ona nima zanj ničesar simpatičnega več. In nadnaravno topla ljubezen je neprimerno močnejša, solidnejša, nesebičnejša in trajnejša kot naravna.

Kajti krščanski mož se zaveda, da s svojo ženo pri poroki ni sklenil le navadne pogodbe prijateljskega sožitja, ožarjenega od naravne ljubezni, katere sad naj bi bili otroci tega sveta. Zaveda se, da je sklenil z njo skrivnostno zakramentalno pogodbo, po nadnaravni ljubezni posvečenega sožitja, katere sad naj bi bili božji otroci. Ta nadnaravna povezanost moža in žene je mnogo intimnejša, prisrčnejša kot naravna, tako da nista več dva, ampak eno v Kristusu. »In bosta oba eno telo,« je pisano (Mat 19, 5).

Na podlagi tega nauka je dalje rečeno, da morajo možje svoje žene prav tako ljubiti, kot svoje lastno telo. »Tako so tudi možje dolžni ljubiti svoje žene, kot svoja lastna telesa. Kdor ljubi svojo ženo, ljubi samega sebe. Kajti še nikoli ni nihče svojega telesa sovražil, marveč ga hrani in neguje, kakor Kristus Cerkev, zakaj udje njegovega telesa smo« (Ef 5, 28—30).

Če je krščanski zakon nekak posnetek skrivnostnega Kristusovega zakona s Cerkvijo, mora biti tudi vloga krščanskega zakonskega moža v njem ista, kot je vloga Kristusova v Cerkvi. In to je tudi prav. Prav

zato je rečeno: »Možje, ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus Cerkev ljubil in samega sebe zanjo dal« (Ef 5, 26). Ko bi se krščanski zakonski možje tega zavedali in skušali Kristusa-ženina na sebi upodobiti, bi bila razporoka med krščanskimi zakonci, vsaj kar se njih tiče, nepoznana stvar in zakonske vojske kvečjemu bliskovite, v prvem navalu razburjenja, potem bi se pa zopet mavrica miru prikazala.

V življenju sv. Ivane Šantaljske, učenke ljubeznivega sv. Frančiška Sal. beremo, da je na notranji samostanski zid dala napisati tiste lastnosti božje ljubezni, ki jih je sv. Pavel po božjem navdihnjenju v svojem prvem pismu Korinčanom tako mojstersko zarisal. Tako-le jo opisuje: »Ljubezen je potrpljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, se ne ponaša, se ne napihuje; ni prešerna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice, vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša. Ljubezen nikoli ne mine« (13, 4—8). Kadar se je kaka njena duhovna hčerka kaj proti sestriški ljubezni pregrešila, se je morala iti v to duhovno ogledalo pogledat. Ko je ugotovila, proti kateri lastnosti ljubezni se je pregrešila, ni smela prej proč, dokler ni s kesanjem izbrisala madeža. Zato je v samostanu vladala lepa sestriška sloga in ljubezen, oziroma je bila takoj zopet vpostavljena, če je bila kaj skaljena.

Sv. družina:
Jezus, Marija,
Jožef

Veš kaj, krščanski mož! Ko bi bil jaz tebe poročil, bi ti bil za poročni dar poklonil to-le podobo: V sredi Kristusa v objemu njegove neveste sv. Cerkve. Spodaj zelo izrazit napis: Možje, ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus Cerkev ljubil. Ob obeh straneh pa pravkar omenjene lastnosti te ljubezni. One, ki so za zakonsko življenje še posebno potrebne, bi dal še mastno ali celo rdeče tiskati. Posebno tiste: Ljubezen je potrpljiva, se ne da razdražiti, vse opraviči, vse prenaša.

Dejal bi ti: To podobo obesi na steno zakonske sobe. In kadar ti bo prišlo z ženo kaj navzkriž, postavi se, ko boš sam, pred njo, preberi te lastnosti in premisli, proti kateri si se pregrešil, da se je zoblacilo. Morda ne boš vedno sam kriv, še redkeje pa brez lastne krivde. Kajti ljubezen potrpi, če je tudi izzvana, ker pač vse prenaša. Prepričan sem, da če bi ti to podobo sprejel in se po tem navodilu ravnal, bi mi danes priznal, da sem ti dal najlepši in najdragocenejši poročni dar.

Sicer si ga pa danes morda še bolj potreben in po mnogih bridkih skušnjah še bolj voljan sprejeti. To je tudi edino uspešno sredstvo za vpostavitve ne samo diplomatskih zvez, ampak tudi srčne harmonije med teboj in tvojo zakonsko polovico, o kateri morda že dolgo ne praviš, da bi bila tvoja boljša polovica. Seveda ta ljubezen ne poganja v kaki zapu-

ščeni in zanemarjeni srčni lozi, polni razne nagnusne golazni, ampak le v srcu po božji milosti harmoniziranem. Če hočeš, da bo v tvojem srcu pognala, moraš postati mož žive vere, v katere gredici edino uspeva. Upam, da s tem nisva prišla na mrtvo točko, češ, ako je pa to pogoj za ubranost najinih src, pa hvala za vaš trud.

Da, to je pogoj, brez katerega te harmonizacije vajinih src ni. Če si ga voljan spolniti, ti garantiram, da bosta eno, kot sta bila na dan poroke, vsaj kolikor je od tebe odvisno. To bi ti lahko dokazal na živih zgledih. Pa mislim, da se lahko na tiste skličem, ki jih ti sam poznaš. Od enega ali drugega si že neposredno ali posredno slišal, da ima čudno družico življenja. Kar nič srca ne kaže zanj. Morda mu večkrat kar naravnost v obraz vrže, da ga tudi nima. On pa, globokoveren mož, kar je seveda redko, je pa fin, uslužen, ljubezniv, požrtvovalen napram njej. kot mu njegova živa vera in iz nje izvirajoča nadnaravna ljubezen narekuje. Ko bi našla enak odmev v njenem srcu, bi ne bilo srečnejšega para, čeprav sta po naravi morda kot konj in krava v istem jarmu.

Mož! Tvoja zakonska usoda je vsekako v tvojih rokah. Če hočeš spolniti imenovani pogoj, vsaj tebi ne bo treba peti ujetega ptiča tožbe. Ako ne, potem ti ne vem pomoči. Le to vem, da se boš zmotil, če jo boš kje drugod iskal. Pa brez zamere!

O. STANKO MARIJA:

V spomin † vladiki Dr. Dioniziju Njaradiju

Zopet je smrt posegla v vrste našega episkopata in ugasnila sveto življenje apostolskega moža, ki je bilo posvečeno edini vodilni ideji: časti božji in rešitvi duš v žrtvah za zedinjenje cerkvâ. Že zadnja leta je vladika začel zdravstveno pešati: udarci, ki so ga zadevali, so bili prebridki za njegovo plemenito srce; najbolj ga je pa zadelo postopanje divjaške vojske z njegovimi Ukrajinci in celo z njim samim. Od tedaj je bil le še »lucerna Dei antequam extingueretur« (Kralj 3, 3), dasi je še vedno z neutrudno žilavostjo vršil težke službene dolžnosti. Smrt ga je zalotila nenadoma sredi dela v Mrzlem polju, ko je bil na kanonični vizitaciji osmero grškokatoliških žumberških župnij.

Vladika je bil rojen 10. okt. 1874 v Ruskem Krsturu, narodnem in kulturnem središču »Rusnakov« t. j. Ukrajincev, ki so se pod M. Terezijo iz Pod-

krpatja naselili v Bački. Po svojih preprostih kmečkih starših je podedoval temu narodu lastno globoko vernost, iskreno navezanost na vzh. slovan.

obred, neumorno delavnost, vztrajnost in potrpežljivost. Ljudsko šolo je obiskoval v R. Krsturu, 1. r. gimn. v Vinkovcih, nakar je bil sprejet v eparhijsko dij. semenišče v Zagrebu in je v gornjegradski gimn. končal ostale razrede z maturo. Bogoslovne in filozofske študije je z odličnim uspehom dovršil na zagr. bogosl. fakulteti in bil promoviran za doktorja bogoslovja. Ko je bil 1899 posvečen za duhovnika, so ga predstojniki še kot bogoslovca postavili za študijskega prefekta v semenišču, kjer je med dijaštvom širil cirilometodsko idejo zedinjenja slovanskega Vzhoda s kat. Cerkvijo. Kmalu nato pa je postal župni upravitelj v Šidu, 1902 je bil pa na mesto za kanonika in pozneje prošta in ravno sedaj za bisk. vikarja imenovanega msgr. dr. Dane Šajatoviča postavljen že za semeniškega ravnatelja. Sam je 1908 prevzel in do 1914 izvrstno opravljal katehetsko službo za gkt. srednješol. mladino v Zagrebu. Bil je priznano odličen katehet. Zelo se je tudi trudil, da je bila na zagrebški bogosl. fakulteti odprta stolica za vzh. bogoslovje, na katero je bil poklican najprej sloviti orientalist asumpcionist Aurelio Palmieri, za njim pa naš strokovnjak prof. dr. Fr. Grivec, ki je pozneje zasedel stolico za osn. in vzh. bogoslovje na ljubljanskem vseučilišču. V veliki meri so bili ti uspehi sad znamenitih unionističnih kongresov na Veležgradu, katerih sta se vladika dr. Njaradi in prelat dr. Grivec že od vsega začetka leta 1907. zvesto udeleževala. Cirilometodska ideja je imela v pokojnem vladiki v Jugoslaviji najvnetejšega in neutrudnega pospeševalca.

Kot katehetu mu je bila prva skrb, da je izdal po načelih nove psihološke metode »Srednji katekizam za gkt. mladež pučkih škola«, nato je spisal sijajno sestavljeni molitvenik »Gospodu pomolimsja«, ki je nekak Schott v malem, z najvažnejšimi molitvami celega cerkvenega leta, z opisom nedelj in praznikov in z liturgijo sv. Janeza Krizostoma in ki je bil sprejet z odprtimi rokami. Kot velik častivec sv. Jozafata Kuncevića, škofa in mučenika za sv. zedinjenje, je spisal njegov življenjepis in pod njegovim imenom ustanovil podporno društvo za bolne in revne duhovnike svoje eparhije. Po odstopu križevskega vladike Julija Drohobeckega ga je sv. stolica 1914 imenovala za apost. administratorja in 1915 je bil v Rimu posvečen za škofa. Pet let pozneje je bil s papeško bulo dne 22. IV. 1920 imenovan za križevskega vladiko. Ker se je pa bula na poti zgubila, je konzistorialna kongregacija izdala 18. okt. 1920 dekret, s katerim se novoimenovani škof pooblašča, da more takoj zasesti svojo stolico, ne da bi še čakal na apostolsko pismo. Istega leta je sprejel tudi čast apost. administratorja v Prešovu z nalogo, da organizira obe grkokat. eparhiji v novi češko-slovaški republiki. Istočasno pa mu je sv. stolica 1938 zaupala trnjapolno nalogo v samostojni Podkrpatski Ukrajini, ki je pa tragično končala z zasedbo dežele po Madžarih.

Vladika Njaradi je bil res »vir catholicus et totus apostolicus«. Njegovo očetovsko srce je z enako ljubeznijo oklepalo vse vernike različnih narodnosti obširne, ozemlje cele Jugoslavije obsegajoče eparhije: Hrvate v Žumberku, Rusnake v Bački in Slavoniji, gališke Ukrajince v Bosni, Makedonce in Rumune v Banatu; vsi so ga ljubili kot rodnega očeta in ga sprejemali s sinovsko ljubeznijo, veseljem in vdanostjo, kadar je prišel med nje. Ko sva z bratom o. Jožefom 1930 in 1931 kot prva frančiškana vzh. slovan. obreda pastirovala med katol. Makedonci, sva imela priložnost videti in slišati, s kakšnim zaupanjem in ljubeznijo so se ti mučenci in preganjani reveži oklepali svojega nadpastirja. »Naš dedo vladika« je bil naslov, ki so mu ga dali in ki kaže vse njihovo srce

in njegovo razmerje do njih. Sestre evharistinke vzh. slov. obreda v Djevdjeliji so bile njegova posebna skrb.

Koliko se je trudil, da je v eparhijo vpeljal vzhodno redovništvo, ki naj bi poživilo versko življenje. Z molitvijo in mnogimi žrtvami se mu je to posrečilo. Danes ima križevska eparhija razen makedonskih sester evharistink že moško in žensko vejo bazilijanskega reda in sestre služabnice Marije. Samo ožjemu krogu je bilo znano, da je bil vladika sam redovnik in sicer član najstrožjega vzhodnega meniškega reda studitov v Galiciji, čigar tvorca sta častitljivi metropolit in voditelj ukrajinskega naroda nadškof Andrej grof Šteptickij in njegov brat igumen o. Kliment. Njegovo »pravilo« je povzeto po onem staroslavnega samostana Studiona v Carigradu iz 8. stol., glavni samostan se pa nahaja v Unive pri Lvovu, kjer je po prizadevanju vladike o. Jožef pod vodstvom o. igumena Klimenta študiral vzhodni obred. Med imenovanima dostojanstvenikoma in vladiko je vladalo prisrčno prijateljstvo in edini življenjepis, ki ga imamo v Jugoslaviji o metrop. Šeptickemu, enemu največjih duhov v kat. Cerkvi, izhaja iz njegovega peresa. V ukrajinskem zavodu sv. Jozafata v Rimu, kjer se je vladika ob svojih pogostih obiskih pri sv. stolici vedno ustavljal, sem ob priliki večdnevnega metropolitovega bivanja v Rimu mogel spoznati medsebojno spoštovanje in ljubezen, ki sta vezali ti plemeniti in sveti srci, pa tudi občudovati vdanost Ukrajincev do svojega nadpastirja in narodnega voditelja.

Vladika tudi ni pozabil na važnost katol. tiska in je zato za svoje Rusnake ustanovil »Ruski Novini«, za Ukrajince »Ridne slovo« in za Žumberčane »Žumberačke Novine«, ki po njegovi zamisli izdajajo tudi letne koledarje. Med temi se zlasti odlikuje pod spretnim vodstvom dr. Janka Šimraka z znanstveno ambicijo izdajani »Spomenica-kalendar gkt. eparh. križevačke«, v katerem je kakor tudi v drugih revijah, listih in koledarjih s številnimi razpravami in članki sodeloval vladika sam, ki je izdal celo vrsto krožnic o aktualnih verskonavnih in socialnih vprašanjih, s katerimi je seznanjal svoj kler in vernike. — Kot velik pospeševatelj glasbene umetnosti je pripomogel k izdaji znamenite revije »Cirilometodski Vjesnik«, ki širi poznanje staroslovanske cerkvene glasbe in ustanovil »Cirilometodijski katedralski zbor«, ki je na svojih turnejah ponesel slavo staroslov. liturg. pesmi preko Balkana, Francije in Italije.

Velike zmožnosti, takt, skromnost, ponižnost in svetniška potrpežljivost so pokojnika usposabljale za težke cerkvenopolit. naloge, ki mu jih je sv. stolica zaupala. Mogli bi ga po pravici zvati »peregrinus apostolicus«, saj je bil vedno na potu: če ne v raznih intervencijah, mnogokrat, žal, brezuspešnih, pri raznih ministrstvih in na nunciaturi v Belgradu, kjer je v trnjevih zadevah svoje eparhije konferiral s sedanjim kardinalom Hermenegildom Pelegrinettijem, pa v Rimu, na Poljskem, Češkem, Slovaškem in v Ukrajini ter na raznih svetovnih kongresih. Povsod je vzbujal pozornost, govoril, pisal posređoval in z gorečo molitvijo ter vztrajnim delom mnogo težkih vprašanj za katoličane vzh. slov. obreda ugodno rešil. Sv. stolica ga je visoko cenila in ga kot enega najbolj poklicanih strokovnjakov pritegnila v odbor za reformo vzhodnih liturgičnih knjig in sestavo cerkvenega zakonika za Vzhodno Cerkev. — Po svetovni vojni je z velikim trudom in žrtvami reorganiziral križevsko eparhijo, kateri je priključil biskupski vikariat bosanski z banjaluškim in prnjavorskim dekanatom in makedonski dekanat s 5 župnijami, ki je prej spadal pod solunsko eparhijo. S pomočjo dobrotnikov, zlasti iz Slovenije,

predvsem Bratovščine sv. Cirila in Metoda v Mariboru pod vodstvom iskrenega prijatelja cirilometodske ideje kan. dr. Mirta, je vladika lajšal bedo siromaškega redovnega in svetnega klera zlasti v Makedoniji in Bosni in s podpiranjem poklicev skrbel za duhovniški naraščaj.

Zelo je vladika ljubil Slovenijo in Slovence ter naš frančiškanski red in se rad ustavljal v naših samostanih. Red je počastil njegov spomin, ko je 17. apr. t. l. poslal na pogreb 7 svojih članov, med temi zagrebškega p. provinciala Mih. Troha, dalmatinskega p. prov. Grabiča, slovensko provincijo sta pa zastopala pisec teh vrstic in o. Jožef, ki jima je bil vladika v vzhod. slov. obredu ordinarij. Od rkt. redov so bili navzoči 3 člani dominikanskega reda. Med 7 škofi je izvršil pogrebne obrede tudi ljubljanski vladika dr. Rožman, ki se je pogrebnih svečanosti udeležil s svojim tajnikom. V soboto 20. apr. smo pa v ljubljanski frančiškanski cerkvi opravili za pokojnega vladiko slovesno zadušnico, h kateri so bili povabljeni njegovi častilci in prijatelji. Njegovo truplo pa čaka vstajenja v cerkveni kripti v R. Krsturu sredi njegovih Rusnakov, ki jih je tako ljubil.

Svetemu spominu Vladike trpina in apostola pa:

»Vječnaja pamjat!«

Naš novi kitajski misijonar

Skoraj 40 let je preteklo, odkar je odšel zadnji še živeči misijonar iz naše slovenske frančiškanske provincije na Kitajsko. To je bil p. Baptist Turk, ki je sedaj v Hankowu. Za njim je odšel pred 30 leti še p. Engelhart Avbelj, ki je pa pred nekaj leti na Kitajskem umrl. Zdaj bo naša slovenska frančiškanska provincija zopet tako srečna, da bo poslala enega izmed svojih sinov v prostrani vinograd Gospodov, v poganske misijone. P. Marijan Valenčak že dolgo nosi to sveto željo v svojem srcu, da ponese iz verne Slovenije križ Kristusov in sladki jarem zapovedi božjih med poganske Kitajce. Zdaj ima vse toliko urejeno, da bo lahko meseca julija že odpotoval.

Naš novi kitajski misijonar je bil rojen dne 7. avg. 1913 v lepem trgu Velenje na Štajerskem. Gimnazijo je izvršil in maturo napravil v Mariboru. Po maturi se je odločil vstopiti v frančiškanski red in sicer z namenom, da bo

P. Marijan Valenčak O. F. M.

lahko šel po dokončanih študijah v misijone. Preoblečen je bil v Kamniku 16. avg. 1932. Neslovesne obljube je napravil po končanem noviciatu, s slovesnimi obljubami pa se je Bogu zavezal pod zastavo sv. Frančiška 17. avg. 1936. V mašnika je bil posvečen 27. sept. 1934 in na praznik sv. Frančiška istega leta so imeli v Velenju velik praznik, ko je Valenčakov Tonček, — Anton je bilo njegovo krstno ime — pel novo mašo. Po novi sv. maši je končal svoje študije na ljubljanski univerzi, nato je odslužil vojaški rok. Potem je bil dve leti kaplan na frančiškanski fari Marijinega Oznanjenja v Ljubljani, od koder odhaja v misijone.

Cerkvena slovesnost odhoda se bo vršila v nedeljo 7. julija ob 4. uri popoldne. Vse obrede bo opravil in slavnostni govor bo imel ob tej priliki prevzvišeni g. škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman. K tej redki in pretresljivi slovesnosti ste že zdaj vsi tretjeredniki iskreno vabljeni, saj je tudi za vas čast, da odhaja eden izmed vaših sobratov iz prvega Frančiškovega reda k nevernikom, da jim prinese Kristusovo vero in Kristusov nauk.

Ob tej priliki Vam bodi omenjeno ter priporočeno tole: Misijonarju je treba raznih stvari, ki jih mora vzeti s seboj, kakor na primer vso mašno obleko v vseh liturgičnih barvah, to je pet mašnih plaščev, kelih, ciborij, kadilnico, razno cerkveno perilo. Kdor bi bil voljan kaj prispevati, naj se pismeno ali osebno zglesi pri uredniku Cvetja (Marijin trg 4. Ljubljana). Sami teh stvari ne morete naročiti, ker bi misijonar potem dobil enih predmetov preveč, drugih pa premalo ali nobenega. Spodobi se pa seveda, da svojega misijonarja popolnoma opremimo z vsem potrebnim. Vem, da boste to z največjim veseljem storili, pa tudi s ponosom, da bo imel p. misijonar vedno najlepši in najdragocenejši spomin na slovenske tretjerednike.

Pričujoči številki Cvetja prilagamo položnice, katerih se lahko vsak posluži, ako želi kaj prispevati k opremi kitajskega misijonarja. Najbolj praktično je, da pošljete svoj dar po položnici, mi bomo pa misijonarju preskrbeli, kar potrebuje.

Voditelje tretjerednih skupščin prosim, da napravijo meseca junija na shodu posebno zbirko za novega kitajskega misijonarja.

P. Odilo O. F. M.
urednik.

P. SALEZIJ:

Lilije rastejo v senci tabernaklja

Tako je zapisal neki nabožni pisatelj. In po pravici. Tisti, ki se radi mudijo pred Gospodom Jezusom v cerkvi in ki tudi radi čim večkrat pristopajo k obhajilni mizi, tisti se bodo najlažje obvarovali pred zapeljivostmi tega sveta ter ostali čisti in nepokvarjeni. Drugače tudi biti ne more. On, s katerim se pogosto združujemo in čigar Kri se pretaka po naših žilah, bo storil, da bo vedno več moči za premagovanje nizkih strasti.

V mesecu maju ali juniju pripravljajo naši skrbni katehetje svoje male za prejem prvega sv. obhajila. Zato naj ob tej priliki napišem par besedi o pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu. Mesec junij ni samo mesec rdečih vrtnic, ampak tudi mesec snežnobelih lilij. In da bi čim več snežnobelih lilij cvetelo in dehtelo zlasti v vrstah naše slovenske mladine,

to je gotovo želja vseh naših dobrih vzgojiteljev. Izpolnila se bo tem prej, čim večkrat se bo mladi rod približal mizi Gospodovi.

Kristus sam želi, naj pristopamo kar največkrat, da, vsak dan k sv. obhajilu. Ko je obljubil sv. Rešnje Telo, je primerjal svoje Telo s kruhom in mano, ali z drugimi besedami: primerjal je sv. R. T. z vsakdanjim kruhom. Kruh uživamo vsaki dan, mano so Izraelci tudi uživali vsaki dan, torej je tudi uživanje Gospodovega Telesa in Krvi za vsaki dan. Kako si bomo sicer mogli ohraniti nadnaravno življenje duše in osta^{ti} s Kristusom v stalni zvezi, kakor mladike s trto? Zato pa je Kristus pri zadnji večerji, ko je postavil najsvetejši Zakrament, naročil: To delajte v moj spomin! Zakaj, kdor ne bo užival mesa Sinu človekovega in pil njegove krvi, ne bo imel življenja v sebi (Cfr. Jan 6, 53).

Cerkveni očetje so že v prvih časih obračali prošnjo v očenašu: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh« tudi na sveto evharistijo in ne samo na materialni kruh. V novejšem času pa primerja n. pr. p. Chwala sv. krst in sv. Rešnje Telo ter takole sklepa: Kakor pomeni oblikvanje z vodo pri prvem očiščenju duše izvirnega greha (ali tudi osebnih grehov), tako pri drugem podobi kruha in vina pomenita, da je Kristus postavil Zakrament sv. R. T. kot dnevno hrano, sicer temu Zakramentu ne bi dal take zunanje oblike. Telo naše potrebuje in v resnici uživa dnevno telesni kruh, istotako je potrebna dnevno tudi dušna hrana in zato moramo sv. obhajilo prejemati čim večkrat, če le mogoče tudi dnevno. Tako bomo samo po sebi postajali vedno bolj božji ljudje, če bomo namreč vedno vredno in dobro pripravljene prejemali ta najsvetejši Zakrament.

Prvi kristjani so se ob nedeljah prav vsi, ki so bili pri sv. daritvi, udeleževali tudi lomljenja kruha. Jetnikom so v ječe nosili sv. Podobe. Ob času preganjanja so nosili na dom sv. Rešnje Telo in se večkrat obhajali, da so tako dobivali moč v težkih in nevarnih časih. Za nekaj časa je v prvi Cerkvi veljalo načelo, da bodi izobčen tisti, ki bi po lastni krivdi tri nedelje zaporedoma ne šel k sv. obhajilu. Na sinodi v Agde v Galiji so pa l. 506. določili, da mora vsakdo prejeti najsv. Zakrament vsaj za tri velike praznike: za božič, za veliko noč in za binško. Šele, ko se je v srednjem veku jelo zelo opuščati sv. obhajilo, je sv. Cerkev določila skrajno mejo, ko je s četrtem lateranskim koncilom l. 1215. zapovedala, da morajo verniki vsaj enkrat na leto in sicer o velikonočnem času prejeti sv. obhajilo. Žal, da je ravno srednji vek, vek globoke vere, bil najbolj mrzel do sv. evharistije (Cfr. The Catholic Encyclopedia), dasi ni manjkalo zagovornikov pogostnega sv. obhajila. Šele v novem veku je tridentinski cerkveni zbor zopet močno povdaril željo, naj bi se verniki vsakokrat, kadar so pri sv. maši, ne samo duhovno, ampak resnično obhajali. Niti sto let ni preteklo po tridentinskem koncilu, ko so začeli strašiti jansenisti s svojo pretirano strogostjo. Po njihovem bi naj bilo sv. obhajilo nagrada za popolnost, ne pa najizdatnejše sredstvo v dosego popolnosti. Papež Pij X. je končno takim napačnim nazorom zadal smrtni udarec. Kar najtopleje je priporočil pogostno, da vsakdanje sv. obhajilo in tudi določil, kaj se za to zahteva: **stan milosti božje in dober namen**. Seveda je želja sv. Cerkve, da se tisti, ki pogosto pristopajo k mizi Gospodovi, varujejo tudi — kolikor se pač da — malih grehov, vendar je in ostane bistveno navedeno dvoje, namreč stan milosti božje in dober namen. Kdor bo v resnici z dobrim namenom hodil k sv. obhajilu, t. j., da bi napredoval v dobrem in se lažje varoval hudega, tisti bo gotovo sčasoma tudi manjkrat padel v male grehe in zgubljal polagoma nagnjenost do njih. Ni mogoče drugače. Saj prihaja k nam vir vseh milosti,

Kristus Gospod sam. Tisti, ki nadnaravno življenje milosti po dnevni hrani vzdržuje (in krepi) v naši duši, kakor lepo pripominja Amerikanec dr. Smith.

Kaj bomo pa odgovorili takim, ki imajo pomisleke, da bi kje brez spoštovanja ne prejeli najsvetejšega Zakramenta, ko ga prejemamo vsaki dan? Naj mesto nas vsem tem odgovori sv. Tomaž Akv. Le-ta piše: Kaj mislite, kaj je bolje v tem slučaju, ali vzdržati se sv. obhajila ali pa še naprej hoditi? In on se odloči za drugo, da naj še naprej hodimo k sv. obhajilu. Sicer, pravi, gredo v zgubo milosti, ki jih Zakrament deli sam od sebe in tudi tiste milosti, ki jih še tako majhna priprava zasluži. Obenem pa je, kakor nadaljuje isti sv. Tomaž, prejem sv. obhajila čin ljubezni, ljubezen pa pretehta strah. Kljub temu pa sv. Tomaž vseeno tudi zapiše, da oboje pokaže naše spoštovanje do najsv. Zakramenta, to, da se včasih vzdržimo. Najbolje je, da prepustimo sodbo v posameznih slučajih vestnim spovednikom, drugače pa povdarjajmo notranjo potrebo čim pogostnejšega, če mogoče vsakdanjega sv. obhajila. Tisti, ki v resnici hrepenijo po krščanski popolnosti, jih bo notranja sila priganjala k mizi Gospodovi.

Le žal, da jim pogosto dnevna opravila tega ne dopuščajo. Večkrat so temu vzrok krivične socialne razmere, večkrat pa tudi dolžnostna zaposlenost. Študirajoča mladina pa se k vsemu drugemu nešetokrat bolj navaja, kakor pa k temu, da bi skrbela za rast svoje duše. Vse javno mnenje je usmerjeno le preveč k velikim zunanjim ciljem, za tiho notranje izoblikovanje značaja se mu ne zdi vredno tratiti svoje energije. In vendar je to najvažnejše! Seveda ne morejo tega uvideti materialisti in predvsem še deterministi, ki mislijo, da človek z notranjo nujo deluje na ta ali oni način, da nima samega sebe v svoji oblasti. Vse dogajanje človeka hočejo napredni kratkovidneži samo zabeleževati; tistim, ki s tem niso zadovoljni, pa očitajo površno moraliziranje. Bedaki, ki niti ne spadajo v koncentracijska taborišča, ampak v zavode za umobolne! Ker taki površneži vodijo usodo človeštva, zato pa zmirom bolj drvim v prepad in degeneriranost, čim bolj navidez napredujemo v kulturi in civilizaciji. Le nazaj k nadnaravnim sredstvom, zlasti k vsakdanjemu sv. obhajilu, pa bomo naravo čim bolj ohranili v prvotni pristnosti in nepokvarjenosti! Če se bomo pod vidikom večnosti obenem še zavezali, da se naša dejanja in nehanja, da, celo naše misli sproti filmajo in da se bo ta film nekoč razvil pred gledališčem vsega sveta, bomo tem bolj pazili nase in vse človekovo dogajanje bo tako, da bo lahko obstalo ne samo pred sočlovekom, ampak tudi pred obličjem pravičnega Sodnika.

Kdor vse stori, kar je dovoljeno, bo kmalu kaj takega storil, kar ni dovoljeno. Sv. Klement Aleks.

Resnica, ki se ne pove ljubeznivo, ne prihaja iz ljubezni. Sv. Frančišek Sal.

Našega Gospoda so šele na križu priznali za kralja. Tudi kristjan šele v križu in trpljenju pokaže, če je kralj samega sebe. Sv. Frančišek Sal.

Ljubezen ima vedno kaj dati. Sv. Avguštin.

Vlade brez pravičnosti, kaj so drugega kot mogočne roparske tolpe. Sv. Avguštin.

Jezik je ženski meč, ki ga nikoli ne pusti zarjaveti. Ljudski pregovor.

Brodnik Jona

Očetje puščavskih samostanov so bili vsi enakega mnjenja, da Jona nima poklica za njihov način življenja. Obrnil se je bil na vsak samostan po vrsti in povsod je dobil isti odgovor. Jona je bil orjaška grča, ki je z mišicami doprinesel, kar mu je manjkalo v možganih. Če še povemo, da je bil močno nagnjen k neki napaki, je s tem stanje stvari na las natanko opisano. Jona je imel jezik, ki mu je migal kakor rep prijaznega psa, kadar opazi, da se bliža tovariško bitje — saj je bil res podoben velikanskemu, prijaznemu psu. In kadar se je Jonov jezik sprožil, so besede drle s hitrostjo svetlobe, ki je — kot vam povedo zvezdoslovci — zelo velika. Potem ko je šestič ali sedmič prelomil molčanje in z vso zgovornostjo odkrito priznal, da spada to k poglavju napak, so Jona zgrabili za njegova široka pleča in ga vrgli iz samostana.

Sveti Krištof, prosil za nas!

Celo opat Pavel, v čigar samostanu se je Jona zadrževal cele tri tedne (opatu Pavlu je bilo všeč, kako je Jona molil in migal z jezikom, kadar je bilo treba), se je čutil prisiljenega, da Jonu pokaže vrata. Potem ko je plavolasega novinca, ki je ravno odhajal v spalnico, potrepljal po rami in mu veselo voščil, naj »angelsko sanja«, je opat popeljal Jona k vratom samostana in ga poslal na pot s hlebom kruha in velikim kosom sira. Klej kesanja ni mogel zaceliti prelomljenih molkov. »Pojdi in živi kot puščavnik,« je rekel opat nekam pikro, »in skušnjava bo sama po sebi minila.«

Jona je malodušno pomigal z jezikom. »Da, oče opat,« je odvrnil in z upognjenimi koleni sprejel kruh in sir. Jona ni imel iznajdljivega duha in mu je zgolj naključje določilo poklic. Zgodilo se je takole. Ko je potoval po deželi, je prišel do reke, ki jo je bilo treba prebresti, če si je pešec izbral to pot. Reka je bila globoka do kolen in je vrhu tega močno drla. Spotoma je bil nekje pobral tovariša, judovskega krošnjarja ali boljše trgovca, kar se morebiti vljudneje sliši, ki je radovoljno delil z njim njegov kruh in sir (in s tem prihranil svoj živež za drugič), v povračilo pa je prisluhnil prostodušnim Jonovim mislim, ki so mu tekle z neomikane jezika.

Ko sta dospela do reke, je Jona z eno nogo stopil v vodo in izmeril globino, z očmi je premotril čeri, ki so štrlele iz vode, nato pa se je obrnil k sopotniku in še njega premeril. Jud je bil slabotno človeče. »Če se zgodi, da se s svojim tovorom vred spotakneš,« je dejal z nepričakovano modrostjo vkljub počasnim možganom, »bo verjetno šlo po vodi, kar imaš v malhi. Jaz sem večji in močnejši ko ti. Zlezi mi na hrbet in poneseš me čez.«

Jud je bil takoj pripravljen, da to stori. Jona se je sklonil in oni je

splezal nanj in tako prišel preko reke, ne da bi si omočil vsaj konce čevljev.

»Rad bi, da bi te mogel najti tukaj, ko se bom vračal,« je rekel Jonu. »Na tem mestu je brv nujno potrebna. Če bi se kak korenjak, kot si ti,« je nadaljeval, »tukajle naselil, bi se zlahka preživljal s tem, da bi prenašal popotnike čez reko; samo seveda,« je zamišljeno dodal, »strašansko bi mu bilo dolgčas.«

»Zakaj dolgčas?« je vprašal Jona. »Vmes bi lahko molil.« Gori v nebesih ni zapovedan noben molk za nemirneže, ki nimajo zaklenjenih ust.

Tako se je vse to zgodilo. Skupaj sta nadaljevala svojo pot, in ko sta dospela do mesta na robu puščave, je judovski trgovec opozoril nekega svojega prijatelja na ta načrt in ga pregovoril, da je prevzel stroške za zgraditev skromne koče tik broda, kjer bi se mogel Jona nastaniti. Potem ko se mu je to posrečilo, je mogel Jud počivati suhih nog in brez nevarnosti za svoje blago.

Načrt se je odlično izkazal. Jona je lahko gojil nekaj zelišč in zelenjave na svojem vrtničku in si tako poskrbel hrane za telo, ne da bi jemal nagrado od tistih, ki jim je pomagal. Káko korist, se je vprašal, bi imel od denarja? Res, da bo potreboval obleke, ki ne raste na vrtu, toda za to bo poskrbela Previdnost.

Nekega dne, ko je svojemu judovskemu znancu, katerega je štiporamo nesel čez brod, ravno razkladal svoj način življenja, je jahač nepričakovano zrdsnil z vratu svojega konja in padel v vodo. Še ga je bolelo od padca, ko ga je Jona vzel s seboj v kočo, da bi mu posušil oblačila pri ognju, ki ga je nalašč zakuril. V povračilo za ustrežljivost mu je krošnjar podaril svoje spodnje oblačilo, ki je bilo predolgo časa v vodi in razen tega hudo potrebno popravila. Bilo je preveč oguljeno in pa preveč razmočeno, da bi ga nosil v malhi namesto na sebi; zato ga je trgovec velikodušno podaril. In tako je brodnik dobil oblačilo, ki je ustrezalo njegovim preprostim pojmom o odevanju telesa. Rabil ga je, da je z njim krpal svojo lastno, obsežnejšo obleko. Zakaj njegov hvaležni klient mu je tudi poklonil iz svoje malhe še šivanko in nit!

Tako je neokretni Jona našel zaposlitev, ki je utrezala njegovim zmožnostim. Ali mu ni bil oče opat velel, naj gre in živi kot puščavnik? Precejšno število popotnikov je prihajalo po tej poti, kajti do mosta je bilo treba napraviti velik ovinek, brod pa je vezal bližnjico. Spočetka je brodnik pomagal samo pešcem, ki so bili pomoči potrebni. To so bili stari ali slabotni ali taki, ki so nosili tovor na hrbtu. Bogati bi ga bili z veseljem najemali, toda brodnik je imel ukoreninjen odpor do denarja. Bogatini trdnih nog so se morali sami boriti z valovi, med tem ko je Jona nadaljeval z molitvami, bolj pogosto kot ne, zakaj zgovorni brat je imel mnogo povedati v svoji mali molilnici. In napravil si je linico, skoz katero je mogel že od daleč ugledati popotnika in ga preceniti.

(Konec v prihodnji številki.)

ZAHVALE:

A. J. iz Sv. Jurija ob južni žel. se zahvaljuje škofu Slomšku in sv. Mali Tereziji za uslišano prošnjo v neki zelo važni zadevi.

A. J. se zahvaljuje božjemu služabniku Antonu M. Slomšku in sv. Mali Cvetki za uslišano prošnjo v zelo važni zadevi.

C. D. iz Mengša se zahvaljuje Čudodelni svetinji, sv. Antonu, sv. Mali Cvetki in sv. Elizabeti za pomoč v velikih težavah.

Najstarejši slovenski tretjerednik roma v Rim

Zanimivost tretjerednega rimskega romanja bo najstarejši slovenski tretjerednik, ki gre z nami, da obišče svete kraje in sv. očeta. Ta mož je Andrej Šef. To je jako interesanten človek in mož visokih jubilejev. Lansko leto je obhajal 90 letnico svojega življenja, letos obhaja 75 letnico, odkar je stopil v III. red sv. Frančiška, čez dve leti pa bo obhajal že 60 letnico, kar je postal vdovec.

Izšel je iz ugledne učiteljske tretjeredne družine. Že njegova mati je bila 59 let v III. redu. Naš Andrej je bil rojen v Kapeli pri Gornji Radgoni 10. okt. 1849. Kot 16 letnega fanta ga je dobra mati peljala k Sv. Trojici v Slovenskih goricah, kjer je bil na praznik vnebovzvetja Marijinega l. 1865. sprejet v III. red.

Njegova sošolca iz ljudske šole sta bila: kardinal Missia in graditelj mariborske bazilike p. Kalist Heric. Birmal ga je svetniški škof Anton Martin Slomšek. V Mariboru je dokončal pet razredov gimnazije, nato se je posvetil trgovskemu poklicu. Zgodaj se je poročil pa je tudi zgodaj svojo ženo izgubil. Zakon je bil brez otrok. Študiral je tudi tri leta konservatorij v Gradcu. Bil je imeniten pevec in še zdaj z veseljem pripoveduje, da je pel pri novi maši našega narodnega voditelja dr. Korošca, s katerim je obdržal ožje prijateljske stike. — Kot trgovec je živel po raznih mestih. Samo na Dunaju je bil nad 30 let. Zadnjih šest let živi svoje skromno življenje kot zasebnik v Ljubljani. Tu je bil že parkrat pri obredih velikega četrtka, ko je prevzvišeni g. škof ljubljanski starčkom umival noge. Najstarejši in najbolj zanimiv med vsemi je bil vedno naš Andrej Šef.

Eno željo ima še zdaj naš železni tretjerednik: potovati v Rim in se tam pokloniti poglavarju katoličanstva sv. očetu Piju XII. Kot otrok se veseli, da bo videl svojega očeta. V otroški priprostosti premišljuje, kakšen dar bi nesel sv. očetu, ali šopek slovenskih nageljnov ali pa svojo fotografijo. Boste že videli, za kaj se bo odločil. Prav gotovo pa je, da bo Andrej Šef največja zanimivost našega romanja v Rim in v Asizij, in da bo zbujal povsod veliko pozornost. Njegovo sliko prinašamo v Cvetju, da ga boste romarji takoj spoznali.

P. HUGO:

Ob smrti očeta Molitvene osmine

»Da bi bili vsi eno!« Tako je molil Odrašenik sveta tisto noč, ko je postavil zakrament presv. Rešnjega Telesa, kot vez edinosti med Bogom in človekom ... Mesečnik posvečen večnim načelom cerkvene edinosti ne

potrebuje opravičila. Tiste edinosti namreč, ki jo je ustanovitelj katoliške Cerkve postavil za temeljni kamen mogočne stavbe, ko je dejal: »Ti si Peter in na to skalo bom pozidal svojo cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala.«

Brezmadežna, Petrovo prvenstvo, to sta bila vendar kamna vržena v anglikansko cerkev. Ni čuda, če je Svetilka s takim nastopom vplivala na anglikanske cerkvene kroge kot leden poliv. Simpatije, ki sta jih prej obe redovni družbi pri njih v veliki meri uživali, so domala čisto splahnele. P. Frančišek je imel kmalu priliko čuti šušljanje, da ga misli njegov škof Dr. Frid. Kinsman odstaviti od duhovske službe v anglikanski cerkvi, radi krivoverstva. P. Frančišek je bil na to pripravljen. Da prehiti škofa, ga je obvestil, da bo na podlagi anglikanskega cerkvenega prava in verskega nauka branil svoje stališče, češ, da on veruje vse, kar veruje anglikanska cerkev, da tedaj z njenega stališča ne more biti nikakrivo krivoverec. Le da veruje še nekaj več kot ona zahteva.

Spomladi l. 1909. se je med obema vnela zasebna pismena borba, katere konec je bil, da je škof P. Frančiška postavil pred izbiro, naj se odloči za eno ali drugo cerkev, ker ne more biti hkrati pravoveren in lojalen član obeh. Kot viteški nasprotnik je še pristavil: »Ko bi bil jaz tako prepričan, da je resnica na strani Rima, kot ste prepričani vi, bi se odločil za Rim.« Ta viteški nastop je bil tudi njemu samemu v blagoslov. Pozneje je namreč sam prestopil v katoliško cerkev in postal njen duhovnik.

P. Frančišek je takoj po tem ultimatu stopil v stik s katoliškimi cerkvenimi krogi. Težak mu je bil ta korak in še težji S. Lurani. A le zato, ker sta mislila, da bosta morala v katoliški cerkvi pokopati svoji redovni družbi, na katerih je ona že dosti bogata. To bi bila za oba pač najbolj krvava žrtev. A ta njun strah je bil neutemeljen. Po posredovanju apostolske delegature v Washingtonu je sv. stolica za slučaj prestopa v katoliško cerkev obema redovnicima družbama zajamčila samostojen nadaljni obstoj. Tako jima je po kalvarijskih urah, ko sta bili v očeh angličanov garjavi ovci, hlev Kristusov se jima pa še ni odprl, končno zasijalo radostno velikonočno jutro.

Dne 30. okt. 1909. je bila njuna velika nedelja. Ta dan sta bili obe samostanski družini, dva brata z obljubami, pet sester z obljubami in deset bratov in sester tretjega reda slovesno sprejeti v katoliško Cerkev. Istočasno jih je P. Pashal Robinson, O. F. M., zdaj apostolski nuncij Irske, sprejel v katoliški III. red sv. Frančiška. Sledečega 16. jun. je bil P. Frančišek v kapeli njujorškega semenišča posvečen za katoliškega duhovnika. Vsak v svojem času so v smislu katoliškega cerkvenega prava ponovili svoje redovne obljube, S. Lurana 7. nov. 1911., P. Frančišek pa 25. jan. 1912.

Po prestopu sta obe družbi svoje notranje redovno življenje in svoj zunanji apostolat v duhu sv. Frančiška, ne samo sebi živeti ampak tudi drugim koristiti, še poglobili. Njun posebno izrazit apostolat je bil in je še delo za zedinjenje, zlasti za zedinjenje anglikanske z rimsko cerkvijo. Saj to je dalo povod obema redovnicima ustanovama. Ta apostolat je že dve leti pred prestopom rodil Molitveno osmino za zedinjenje. Temu vzvišenemu cilju so bile posvečene vse molitve in tihe žrtve obeh. Evhariistična ljubezen ga je še bolj ožarila in razžarila.

Ni pa bil to njun edini apostolat. Velikopotezne dobrotelne akcije so se v Graymoor-ju druga za drugo porajale. Za vsemi sta stala P. Frančišek kot oče in S. Lurana kot mati. Za Molitveno osmino se je rodila

dobrodelna misijonska zveza svetopisemskega imena »Da se nič ne konča«. Njen namen lepo izražajo pravila: »Štedimo z vsem in povsod, omejimo svoje potrebe in pri našem izobilju, s katerim je nas Amerikance Bog blagoslovil, nam bo vedno kaj ostalo za trpeče brate v Kristusu.« Samo v denarju je ta dobrodelna misijonska akcija doslej zbrala za vnanje misijone nad 6 milijonov dolarjev. Kot duhovna akcija z istim namenom je z njo združena »Roženvenska zveza«.

Nekaj posebnega je »Gostišče sv. Krištofa«. Že od početka sem sta obe redovni družbi raznim »vandrovcem« mimo Graymoor-ja v notranjost dežele nudili vso možno pomoč. Ti jima niso bili potepuhi, ampak Krištofi, to je Kristonosci oz. bratje Krištofi. Kot take so jih sprejemali ter jih po možnosti pogostili in prenočili. V teku let se je iz prvotnega gostinca v nekem opuščenem kurniku razvila mogočna dobrodelna ustanova. V današnjem gostišču, ki izgleda kot imeniten hotel, je prostora za par sto »bratov Krištofov«. Na leto jih preko 150.000 pogosti in preko 50.000 prenoči. V gostišču dobe brezplačno zdravniško pomoč, obleko, obuvalo in še marsikaj, kar je za telo potrebno. Seveda tudi duhovno pobudo. Kar je gostišče sv. Krištofa za moške, to je »Zavetišče Naše Ljube Gospe« pod vodstvom sester za ženske. Pa še več drugih verskih in dobrodelnih organizacij je pognalo v Graymoor-ju, do lastne Ave Maria radio postaje.

Velika izguba je zadela Graymoor, ko je 22. apr. 1935. umrla njegova mati S. Lurana. Še večji udarec za njo je zdaj smrt njenega očeta p. Frančiška 8. febr. Vendar sta obe družbi že tako ukoreninjeni, da ni nikake nevarnosti za njun obstoj. Družba bratov šteje 203 člane, med katerimi je 31 duhovnikov. Sesterna družba pa šteje 230 sester. Bog daj vsaj duhovnim sinovom in hčeram P. Frančiška in M. Lurane učkati oni srečni dan, po katerem sta toliko hrepenela in toliko storila, da bi ga učkala, dan, ko se bo zgubljen hčerka, anglikanska cerkev, skesana vrnila k materi, ki jo tako in še bolj ljubeče in koprneče čaka, kot je čakala »Frančiškanske brate in sestre sprave«.

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

Moravče. Pri nas imamo že staro skupščino tretjega reda. Drugo leto bo obhajala že svoj zlati jubilej. Da bi posebno cvetel naš vrt sv. Frančiška, ne moremo reči. Kot mnogokje, tako je tudi pri nas v Moravčah: prijema se nas nekaka zaspanost in tista kronična bolezen, ki se ji danes vda ja ves, tudi katoliški svet, namreč: med ljudmi ni poželjenja, ni apetita za notranje dobrine, za bogastvo milosti božje in to je vzrok, da tretji red tako slabo napreduje. Če bi nam nudil svetovno bogastvo, vsi bi drveli v njega, ker pa je tako bogat na nebeških zakladih, ne vleče. Vse to smo moravški tretjeredniki in farani spoznali na belo nedeljo 31. marca, ko smo imeli vizitacijo tretjeredne skupščine. Vizitator je prišel iz Ljubljane. Zbudili smo se in naredili odločne sklepe, kako bomo delali za vzore sv. očeta Frančiška.

Zagorje ob Savi. Po presledku nekaj let smo imeli zopet vizitacijo tretjega reda. Naša skupščina spada pod ljubljansko okrožje. Vsa župnija zdaj ve, kaj je tretji red, kakšne bogate milosti naklanja in kakšne dolžnosti nalaga svojim članom. Sklenili smo, da mora naša skupščina v kratkem šteti 500 članov. To je moška beseda, ki naj postane resnica.

Zagorski tretji red hoče in mora biti najmočnejša in najboljša cerkvena organizacija v fari. Tretji red bo tisti, ki bo klical iz zaspanosti in duhovne lenobe vso ogromno faro. Predvsem bomo to delali z dobrim zgledom pravega verskega življenja, delali pa bomo tudi kot apostoli in šli bomo med ljudi ter bomo tako razširjali kraljestvo božje. Vse to smo obljubili in prisegli pri vizitaciji. Bog daj vztrajnosti in dovolj neustrašenosti.

Borovnica. Že dolgo časa so nam naš dobri g. župnik Jerina obljubljali, da bo prišel iz Ljubljane p. vizitator, ki nas bo malo zbudil in okrtal. To se je zgodilo v nedeljo dne 7. aprila. Trikrat dopoldne in še enkrat popoldne nam je p. vizitator govoril o veliki ustanovi sv. Frančiška. Živa beseda nas je navdala s takim ponosom, da imamo za največjo čast in odliko to, da se smemo imenovati otroke sv. Frančiška. Tudi veliko številov novih članov smo dobili ob vizitaciji. Ko bo p. vizitator zopet prišel, bo videl bogate sadove svojega truda, ker smo trdno obljubili, da nas bo odslej samo delo in samo navdušenje za sveto stvar.

BIERBAUM — Fr. BRUNO:

Posvečenje bazilike sv. Frančiška*

Pred svojo smrtjo je serafinski oče v svoji ponižnosti prosil, naj ga pokopljejo na tako imenovanem Peklenskem griču zunaj Asizija, kjer so ponavadi pokopavali hudodelce. Tako se je tudi zgodilo, vendar drugače, kot si je mislil ponižni služabnik božji. Svetnika so najprej pokopali v cerkvi svetega Gregor IX. 16. julija leta 1228. prišel med svetnike, so začeli zidati nad njegovim grobom krasno cerkev. Postavili so jo na Peklenskem griču, ki se od sedaj imenuje Nebeški

Bazilika sv. Frančiška v Asiziju

grič. Vse krščanske dežele so tekmovalle med seboj s prispevki, da bi bila cerkev svetega Frančiška čim prej dovršena. Leta 1230. je bila spodnja cerkev že toliko izgotovljena, da so mogli prenesti tja svetnikovo truplo. Papež je določil, da bodi ta slovesnost 25. maja 1230. O tem dnevu pravi sveti Bonaventura: »Med tem, ko so prenašali sveti zaklad, ki je imel na sebi pečat najvišjega Kralja (petero svetih ran), je bil Kristus, čigar odtise je svetnik nosil, tako dober, da je napravil mnogo čudežev.« Hiša božja je rasla vedno hitreje. Postavili so kar tri cerkve, ki se v ču-

* Ker je ta praznik drugega razreda in ker se radi osmine presv. Rešnjega Telesa ne more praznovati 25. maja, so njegove molitve in sv. maša letos prenešene na 1. junij.

doviti skladnosti dvigajo druga nad drugo. Vendar pa ni hvalevrednega prijatelja božjega častil samo mrtvi kamen, ampak še veliko bolj oživljajoča moč, ki je izhajala iz njegovega groba. Na svetniško priprošnjo so po besedah svetega Bonaventure »ozdraveli slepi in gluhi, nemi in hromi, vodenični in mrtvoudni, obsedeni in gobavi; rešeni so bili brodolomci in jetniki; svetnik je pomagal v vseh boleznih, težavah in nevarnostih; da, veliko mrtvih je znova čudežno obudil k življenju. Tako so verniki v češčenju svetnika spoznali moč in veličino Najvišjega.« — Leta 1253., prav na obletnico prenosa, je papež Inocencij slovesno posvetil izgotovljeno nagrobno cerkev. Papež Benedikt XIV. jo je postavil v vrsto patriarhalnih bazilik. Papež Klemen IV. je odredil, da naj vsa serafinska družina praznuje spomin na posvetitev bazilike svetega Frančiška, Pij X. pa je ta dan uvrstil med praznike drugega razreda.

Premišljevanje: O moči svetega Frančiška

1. **Moč svetega Frančiška je velika.** To dokazuje obilo čudežev, ki se še vedno dogajajo na njegovo priprošnjo. Ne prištevajo ga zaman k najljubšim svetnikom svete Cerkve in vernega ljudstva. In to po pravici, zakaj »Gospod usliši molitev tistih, ki se ga boje« (Ps 144, 9). Frančišek se ni samo bal Gospoda, ampak ga je celo objemal v svoji goreči serafinski ljubezni. Zato tudi premore njegova priprošnja toliko pri Bogu. — Zaupno se zatekaj k serafinskemu očetu!

2. **Serafinski svetnik se posebno zavzema za grešnike.** Sveta Marjeta Alacoque (beri Alakok) nam sporoča, da je videla svetega Frančiška na njegov praznik v nebesih, kako se je skupno z božjim Srcem neprestano daroval za spreobrnjenje grešnikov. Ti so mu bili že na zemlji zelo pri srcu. Vedel je namreč, da »kdor obrne grešnika od njegove krive poti, reši njegovo dušo smrti in pokrije obilo grehov« (Jak 5, 20). — Če hočeš tedaj uspeti pri spreobračanju kakega grešnika, prosi svetega Frančiška pomoči!

3. **Sveti Frančišek je varuh blagoslovljenih mater.** Matere vedo za Gospodove besede: »Prav mnogo ti bom dal težav pri tvoji nosečnosti; v bolečinah boš rodila otroke« (I Moz 3, 16). To pa ve tudi sv. Frančišek. Zato globoko sočustvuje z materami in jim pomaga, kakor sporočajo njegovi prvi življenjepisci, pri najtežjih urah poroda. Odtod izvira tudi navada, da nosijo blagoslovljene matere križ ali svetinjico, posvečeno svetemu Frančišku in mu priporočajo svoj čas in svojega otroka. — Povej to svojim domačim! Čim težja bo kaki materi ura poroda, tem bolj naj sega po nadnaravnih pripomočkih.

Cerkvena molitev

Molimo. Telo našega sv. očeta Frančiška si, o Bog, okrasil z ranami svojega Sina in čudovito povišal njegovo dušo; nam pa, ki obhajamo spomin na prenos njegovega trupla, milostno podeli, da bomo križali svoje meso z vsem poželenjem in tako smeli v nebeško domovino. Po istem Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Solze grešnika so angelsko vino. Sv. Bernard.

Hudič v svoj prilog tudi sv. pismo navaja. Shakespeare.

Liga dostojnosti

Dne 10. maja se je v ljubljanskem Rokodelskem domu rodil otrok, ki smo ga krstili na ime »Liga dostojnosti«. Že ime kaže, da ni čisto pristna »kranjska Micka«. Pol Amerikanka, pol Slovenka je. Čisto po naše bi jo krstili »Zveza dostojnosti«. A ker nam ime Liga, na katero je bila v Ameriki krščena, ni več tuje, odkar poznamo Ligo narodov, so ji to ime pridržali.

Ko je bila preteklega 22. nov. na zborovanju duhovnikov, kako udeležiti naše narodne resolucije zadnjega kongresa Kristusa Kralja, spočeta, so bili nekateri mnenja, da bi bili lahko brez nje. Še ko je bila že na tem, da skoraj zagleda luč sveta, je bilo slišati: Kaj je pa tebe treba?! Ne dvomim, da so dotični, ki so ji nasprotovali, najbolj mislili. Gotovo so pa slabo zadeli. Kajti vsak, kdor ve, kak je njen namen, je lahko vesel, da se je otrok vendarle rodil.

Kak namen ima novorojena »Liga dostojnosti«? Načelno bomo na to vprašanje odgovorili, če podamo malo njene zgodovine. Ker ima šele sedem let, ta itak ni dolga. Ameriški katoličani so l. 1932. s filmskimi družbami sklenili neko pogodbo, po kateri bi morale one same sebe nadzirati, da bi ne proizvajale kaj takega, kar bi ne zastrupljalo javno nravnost. Toda imenovane družbe se te pogodbe niso držale. Kaj je njim mar javna nravnost! Glavno je, da se dela denar in kuje kapital. Ko so škofje videli, da se iz filmskih tvornic razliva med narod vedno bolj naraščajoča reka umazanih in drugih oporečnih filmov, so se obrnili na narod sam in ga pozvali, naj obrambo svoje morale vzame v svoje lastne roke.

Na ta poziv se je l. 1933. tam rodila »Liga dostojnosti«. Njeni člani se pismeno zavezujejo, da bodo vse pohujšljive in zapeljive filme bojkotirali. Da bi bil pa ta bojkot uspešen, je posebna od škofov nastavljena komisija vse nove filme cenzurirala, preden so jih začeli proizvajati in je po časopisju javnosti sporočila, kateri so dostojni, kateri nedostojni, ali splošno ali vsaj za mladino. Tako vsi, ki so se pridružili »Ligi dostojnosti« vedo, katere morajo bojkotirati, kakor so se s častno besedo zavezali.

Spočetka so se filmske družbe posmehovale »Ligi dostojnosti« in bojkotu njenih članov. Ko je pa število teh začelo rasti v milijone in zajemati ne samo katoličane, ampak tudi drugoverce in še dostojne brezverce; posebno ko se je število članstva bližalo že desetemu milijonu, tedaj so dotične družbe padle na kolena, molile svoj konfiteor in obljubile poboljšanje. Se razume, da ne iz kakih plemenitih ampak le iz sebičnih namenov, radi lastnega žepa. Škofje so ta konfiteor sicer z zadovoljstvom vzeli na znanje, a so jim tudi povedali, da bo Liga dostojnosti kljub temu ostala na straži. Ker se jim je na tem polju obnesla, so njen bojkot razširili še na umazan, zlasti ilustrovan tisk, na takozvane »magacine«, ki tam predstavljajo drugega grobokopa narodne nravnosti.

Takih ali vsaj sličnih grobokopov narodne nravnosti in narodnega ugleda tudi med nami ne manjka. Onih, ki vedno doma med narodom živijo, ne bodejo tako v oči, kakor tiste, ki prihajajo iz tujine z višjo javno nravnostjo. Ti so enih misli, da je med nami toliko surovosti, bogokletja, klafanja, obreganja ob vero, zabavljanja čez njene zastopnike in drugega nedostojnega in prostaškega obnašanja, da mora boleti vsakega, ki je

vsaj dostojen človek in kavalir, če že ne veren krščanski kavalir. Da bi narod dvignili iz te nižine javne nrvnosti, ki mu ni v čast, in ga oblikovali v narod kavalirjev, če že ne krščanskih kavalirjev, so nekateri, ki so se vrnili iz tujine, sprožili misel, kaj če bi ameriško »Ligo dostojnosti« na naša tla presadili in našim potrebam prikrojili. Splošno je bila misel z odobravanjem sprejeta in imenovanega dne uresničena.

Po svoji izvorni zamisli »Liga dostojnosti« prav za prav ni nikako društvo z lastnimi pravili. Je le nekaka splošna mobilizacija vseh onih, katerim je še kaj na javni nrvnosti in časti lastnega naroda, pa naj bodo osebno že tega ali onega prepričanja. Vsi ti naj bi tem narodnim grobokopom zaklicali: Če že nočete z nami lastnemu narodu graditi lepše bodočnosti, vsaj podirajte nikar, kar drugi grade, ki jim je še kaj na tem! Drugače na sramoten oder z vami!

Naša »Liga dostojnosti« je sicer samostojno društvo z lastnimi pravili. A ta pravila ne smejo in tudi nočejo zabrisati njenega izvirnega, splošnega, nadstrankarskega značaja. Ono mora tudi med nami postati nekaka narodna obrana pred grobokopi narodnega moralnega zdravja in ugleda pred kulturnim svetom ter njih ljudsko sodišče. Saj ti prav za prav doslej niso imeli nobenega tožnika, ne sodnika. To so javni bogokletneži, govnači, pohujšljivci, suroveži, skrunilci nedeljskega počitka, vzdrževalci raznih beznic itd.

Kdo je nasproti temu vršil vlogo Janeza Krstnika, ki bi jim bil z njegovo odločnostjo klical: Ni vam dovoljeno? Svareč glas s prižnic jih ni dosegel, ker so preveč »bogaboježi«. Nabožen tisk s svojim poukom prav tako ne, ker po taki hrani nimajo nikakega poželjenja. Le tu in tam je kak pogumen človek dvignil svoj glas v protest. Je res bilo treba poguma za tak protest, ker so celo pobožne romarice na Brezje, ki so po hribu navzgor rožni venec molile, v vlaku na vsa bogokletja in klafanje molčale ali se celo smejale! Kaj šele drugi!

Proti tem zastrupljevalcem in ubijalcem naroda, ki so doslej skoraj nemoteno vršili svoj sramotni posel, mora »Liga dostojnosti« mobilizirati vse versko in narodno čuteče elemente v gromek protest, da tega ne bo več trpela. Ako bi v posameznih slučajih protest ne izdal, bo morala skrbeti, da bo na podlagi tozadevnih postav pravici zadoščeno in da bodo kršilci prišli na sramoten oder naroda. Le če bo javna ljudska nrvnost take obsodila kot izvržek naroda, jim bo zamašila bogokletna, umazana in prostaška usta. Narod do te nrvnosti dvigniti mora biti in bo glavni cilj »Lige dostojnosti«.

Le na ta način smemo upati, da postanemo narod poštenjakov, ki bo širokemu svetu še po čem boljšem znan kot po kranjskih klobasah. Kako moč ima javna nrvnost, priča sledeči zgled: Pri nas se že od pamtiveka trudimo in vse mogoče smo že poskusili, da bi odpravili grdo razvado kmečkih fantov, med službo božjo zunaj cerkve voglariti. Večina je že kar obupala, češ, sami ne moremo nič, javne oblasti pa nočemo klicati, da bi ljudi v cerkev gonila. Imajo svoj prav. A privzgojimo narodu drugačno javno nrvnost, tisto kakor je v Ameriki, pa med nedeljsko službo božjo kmalu ne bo nobenega oslanjača več zunaj cerkve. So naši slovenski fantje tudi v tamkajšnjih slovenskih župnijah spočetka hoteli to razvado vpe-ljati. A ker jih je javnost obsodila kot še neotesane evropske »zelence«, so kmalu zginili izpred cerkve. Tisti, katerim je bilo še kaj za nedeljsko dolžnost, so začeli prihajati v cerkev, sodrga je šla pa rajši v salun (gostilno).

Če pa hoče naša »Liga dostojnosti« s tem reformnim delom med našim narodom uspeti, morajo v njej strniti vse njegove še zdrave sile. Vse naše organizacije morajo v celoti preiti v njen tabor, si osvojiti ta njen vzvišeni cilj in borbena za njim stremiti. Ker je pa Liga zamišljena kot splošna, nadstrankarska matica za podvig narodne javne nrvnosti, bi rada videla v svoji sredi tudi viteške elemente nasprotnih organizacij, ki prav tako obsojajo vsako nizkotnost, prostaštvo in barbarstvo. Le z združenimi močmi in vztrajnim delom se nam bo to posrečilo. Če nam: »Vse za narod« ni gola fraza, se ne smemo strašiti nikakih žrtev!

Ligi dostojnosti naš pozdrav in zagotovilo našega sodelovanja!

Višji oddelek Velikih Frančiškihovih Križarjev

V letošnjem šolskem letu je naše društvo lepo napredovalo. Postali smo rednejši, tako da je udeležba pri sestankih skoraj vedno stoođstotna. Imamo par nerednežev pa ti ne bodo v življenju nikdar nič pomenili, kot pri društvu ničesar ne pomenijo. Število članov se je povečalo, zakaj marsikdo je pripeljal s seboj kakega prijatelja. Za enega odpadlega dobimo kar tri nove dobre fante. V današnjih časih je toliko prilike, da človek zaide na napačna pota, da mora tisti, ki hoče ostati dober, bežati pred brezdeljem. Da bi prosti čas preživeli v dobri družbi in da bi postale prijateljske vezi med nami še trdnjše, smo pri organizaciji ustanovili več krožkov, med temi je pevski, šahovski in dramski. Pevskih vaj, ki se vrše kar po sestankih in ki jih vodi naš voditelj p. Odilo, se udeležujemo skoraj vsi križarji, ki znamo količkaj glasu dati od sebe. Saj je res žalostno, če študentje tudi najnavadnejše pesmi ne znajo pravilno zapeti. Učimo se cerkvenih in svetnih pesmi.

Sobotni popoldnevi so dijaški prazniki — to se pravi, da takrat ne študiramo, zato smo si ta čas izbrali za šahovske turnirje. Imamo par mojstrov, ki utegnejo postati še svetovni prvaki v tej lepi igri. V posloplju nove frančiškanske dvorane imamo za to posebno sobo na razpolago.

Ustanovili smo tudi dramski krožek. Takoj pri ustanovitvi je igralska družina sklenila, da za enkrat ne bomo javno nastopali, zakaj

naša glavna naloga je šolski študij in ne smemo tratiti časa s premnogimi skušnjami in pripravami za javne nastope. Vendar imajo naši igralci dovolj prilike, da pokažejo svoje talente pri takozvanih družinskih večerih, ki jih priredimo parkrat na leto. Takrat so na programu tudi kratki prizori navadno šaljive vsebine.

Zdaj se pripravljamo za taborjenje v Poljanski dolini, da bomo lahko drugo leto šli s poživiljenimi močmi zopet na delo.

M. M.

F. Z.:

„Pozabljeni Bog“

Ko je sv. Pavel hodil po atenskih ulicah in ogledoval, kaj Atenci časte, je med številnimi oltarji našel tudi oltar posvečen »neznanemu bogu«. Kaj menite, kaj bi sv. apostol Pavel našel v naših krajih, ako bi sedaj prišel med nas? Ali ne bi tudi med nami našel številne »oltarje« in »žrtvenike«, na katerih dan za dnevom malikujemo, ko služimo svetu in svojim nagnjenjem? In kaj bi dejal, ko bi videl naše številne hiše božje? Atence je pohvalil — to pohvalo mu je narekovala pastoralna modrost — zaradi njihove pobožnosti in jim oznanil »neznanega Boga«. Nam bi govoril pa ravno obratno: »Številne hiše božje sem našel med vami. A nad glavna vrata teh božjih hiš bi morali zapisati »pozabljenemu Bogu«. Kar poznate, ne častite.«

»Pozabljenemu Bogu« so postavljene naše cerkve. Stojijo sredi med nami, v njih prebiva Bog, »pozabljeni Bog«. Kolikokrat povzdigne duhovnik sv. hostijo in izgovarja besede »glejte jagnje božje«, a kako malo jih je, ki z njim nadaljujejo: »Gospod, nisem vreden, ...«; koliko jih gre vsak dan mimo bivališča božjega, pa kako malo jih usmeri svoj korak pred prestol Ljubezni; koliko oči vidi vsak dan naše lepe cerkve, a kako malo src pozdravi Njega, ki prebiva med človeškimi otroki; kolikokrat na dan se razliva pesem naših zvonov po naših vaseh in mestih, preko polja in gozdov, a kako malo jih je, ki bi se odzvali njihovemu vabilu in vsaj za trenutek povzdignili duha k Bogu. Zares, naše cerkve so postavljene »pozabljenemu Bogu«.

Ali si tudi ti pozabil na Boga? Ali tudi ti ne častiš, kar poznaš? Ali Ga morda častiš premalo? Prijatelj, tudi za naju veljajo te besede, a nama niso v očitek, to upam, ampak v opomin in spodbudo k novi gorečnosti. Da, h gorečnosti in sicer apostolski gorečnosti, ki bi najraje vse objela in pripeljala h Kristusu. Zato pa nekoliko premisliva, kaj lahko storiva, da se bova sama tesneje združila s Kristusom, to vez utrdila in še druge k Njemu pripeljala, da Jezus med nami ne bo več »pozabljeni Bog«.

Ne bom ti nič novega povedal, vse ti je že znano. Marsikaj nam je znano, kaj ne, pa vendar ravnamo včasih tako, kakor bi ne bili o tem ali onem prav nič poučeni. Tako tudi pri tej stvari. Vemo za nevarnosti, ki nam pretijo v teh novodobnih zmotah in zmedah, pa pomisli in spoznal boš, da je res, da tako malo storimo proti njim, posebno, ako je pri tem treba žrtev in samopremaganja. Težko je, priznajmo, v teh časih živeti po krščanskih načelih. Boriti se moramo proti dvema sovražnikoma: proti brezboštvu, ki hoče preplaviti svet in še proti samemu sebi. Morda še niti ne veš, da so tudi tebi nastavljene skrivne pasti, da bi se ujel. Boj se onih, ki niso ne »črni« ne »rdeči«, ki trobijo v svet o svojih

širokogrudnosti in spoštujejo tvoje versko prepričanje, v srcu pa kujejo načrte, kako bi te odvrnili od Boga.

V duhu si predstavi rimski cirkus v prvih časih krščanstva. Sredi arene je zbrana peščica kristjanov, možje in žene, starčki in otroci. Oči vseh gledalcev so obrnjene v napetem pričakovanju na to malo peščico. Sestradne zverine rjovejo, ker vohajo kri. Kaj pa kristjani, ali trepetajo, morda prosijo usmiljenja? O, ne! Molijo, pojejo. Odkod tolik pogum in tolika srčnost? Ne vprašuj, temveč odpri sv. pismo in tam boš našel zapisano: »Bili so stanovitni v lomljenju kruha in molitvi.« Sv. obhajilo je prvim kristjanom pripomoglo do zmage. Prav tako moremo in moramo tudi mi, ako hočemo zmagati v boju z močmi teme, v sv. Rešnjem Telesu črpati moči. Skoro si upam trditi, da ne more biti v današnjih časih dober katoličan tisti, ki po lastni krivdi vsaj mesečno ne prejema sv. Rešnjega Telesa. Ali ne čutiš, kako je duša žejna? Hrepenenje je v njej hrepenenje, ki ga ne moreš utešiti z zemeljskimi dobrinami; ako ga pa skušaš, začutiš vso plehkost in minljivost posvetnega, v srcu se naseli nemir; tvoja duša je vedno žejna, a pred samim seboj zakrivaš resnico in ji ne maraš dati piti, ako nočeš poklekniti pred neusahljivi studenec življenja in pogasiti njene žeje. Naj ne bo Jezus v sv. hostiji zate »pozabljeni Bog«! Pogosto Ga prejemaj v svoje srce in si prizadevaj z molitvijo, zgledom in tudi z besedo pridobiti tiste, s katerimi živiš, če ne že za pogosto sv. obhajilo, pa vsaj toliko, da bodo pristopili k mizi Gospodovi takrat, kadar zahteva to sv. Cerkev in njihova duševna potreba.

Če pa ne moreš pogosto k sv. obhajilu, lahko storiš nekaj drugega. Morda vodi tvoja pot v šolo ali na delo mimo cerkve. Nekaj trenutkov si odtrgaj in stopi v cerkev, pozdravi Jezusa, prosi Ga pomoči in varstva; On bo blagoslovil tvoje učenje in delo. Najbrže te še kdo spremlja, ki ima isti cilj kakor ti. Še njega povabi v cerkev. Mislim, da ti ne bo odrekel te prošnje, čeprav mogoče ne bo vstopil v cerkev z najboljšim namenom. Nič za to, saj ne veš, ali ne bo ravno sedaj posijal žarek milosti v njegovo dušo, ali se mu ne bo morda ravno sedaj vzbudila želja in hrepenenje po Resnici. In ko greš popoldan ali zvečer na sprehod ali po kakem drugem opravku, uredi vsaj včasih tako, da boš šel mimo cerkve. Posebno, ako je kdo s teboj, ne zamudi ugodne prilike, pojdi z njim k »pozabljenemu Bogu«!

Še marsikaj lahko narediš za pozabljenega Jezusa. Ko klečiš pred Njim, premišluj o tem, On ti bo navdahnil novih misli in ti dal tudi moči, da boš njegov pravi apostol.

S. Marija Celina od Darovanja

(Njeno življenje in blažena smrt.)

Hrepenenje po samostanu.

Od tega časa naprej se je vzbudilo v njej hrepenenje po samostanskem življenju in se ponavljalo kakor tožeči glas grlice v njenih pismih in besedah, dokler se ni vse dopolnilo. Komaj je dopolnila petnajst let, že je potrkala prvič na vrata samostana klaris v Bordeaux-ju; toda grenko je bila razočarana: zaradi bolehnosti noge in zaradi njene mladosti so jo zaenkrat odklonili. Grenkoba njenega razočaranja je bila tem večja, ker je mislila, da je odklonjena za vedno.

Pot do redovnega življenja zanjo še ni bila končana. Predno se je dvignila zavesa, ki je zastirala njen cilj, ji je Gospod poslal še bridkih preizkušenj. Prva žalost jo zadene, ko se starši presele iz mesta Bordeaux-ja, kjer se nesreča ni umaknila od njih. Očetu so ponudili ugodno službo na graščini blizu kraja Réole (Reol), čez 50 kilometrov proč iz mesta; z njim se preseli cela družina.

Koncem leta zve še pretresljivejšo novico — mati je mrtva. Dolgo je bolehala na kili, nikomur ni tožila svojih bolečin, dokler se ni, z voza stopaje, smrtno zadeta zgrudila v moževo naročje z vzklikom: »Končano je, umiram!« Najskrbnejša ljubezen ji ni več pomagala, v nekaj dneh je izdihnila.

Germana se je podala brž na pot, da še enkrat vidi svojo mater, vsaj mrtvo, toda na ladji jo je prehitela noč in dobra sopotnica, ki se je bala pustiti otroka ponoči samega na pot, jo je prenočila in zjutraj odpeljala v bližino domače hiše. Ko prestopi domači prag, ji povedo, da je že prekasna; sprevod je že odšel. Vsa zapuščena odide jokaje v cerkev, kjer najde svoje domače zbrane okrog materine krste. Bilo je pretresljivo svidenje.

Germana je bila žalostna do smrti, toda z nepopisnim pogumom se je obvladala, da ne bi s tem povečala žalosti svojim dragim. Boga je prosila, naj On podpira očeta, in Marijo, naj bo odslej Mati njej, bratom in sestram, saj je Ona »Upanje obupanih«. S srcem, okrepljenim v goreči molitvi, je spremila svojo predrago mamico prav do groba.

Komaj se je vrnila žalostna domov, je našla svojega brata Luisa na smrtni postelji, ki ji je s solzami v očeh iztegoval roke nasproti. Objela ga je in z njim vred pretakala grenke solze in mu obljubljala, da mu bo sama stregla, ko ni več drage mamice. Ob bratovi postelji je, komaj petnajstletna, postala še tolažnica očetu, mati sestricam in varuhinja bratom. Toda vkljub ljubezni in skrbi, s katero je negovala brata, se je smrt nevzdržema približevala. Še zadnji izbruh krvi in končan je bil njegov boj, v Germaninih rokah je izdihnil — osem dni za svojo materjo. Njegova smrt je bila svetniška.

Po teh žalostnih dogodkih se je vrnila Germana v Nazaret. Sestre ji zaupajo službo nadzornice v delavnici; s čudovito nepristranostjo in ljubeznijo si je pridobila spoštovanje gojenk, katerim je bila v prelep zgled. Tudi predstojnice so mogle reči o njej: »Bila je vzor tovarišicam. Vse soglašamo s tem, da je bila brez napake.«

Ponovne prošnje za vstop v samostan.

Vkljub vsej ljubeznivosti, s katero je bila obdana, je Germana čutila, da tu ni njeno pravo mesto. Njeno hrepenenje po redovnem življenju v samostanski tišini je rastlo in jo zajemalo z nepremagljivo močjo. Toda poti, po kateri naj bi hitela za tem klicem, ni bilo videti. Njena prva prošnja v samostanu klaris v Bordeaux-Talence (Bordo-Talans) ni bila uslišana. Ker je mislila, da je odklonjena tam, kamor ji je srce najbolj želelo, za vedno, se je obrnila do družbe sester sv. Jožefa iz Aubenas-a (Obenaja), kjer se je posvetila že njena starejša sestra in kamor sta po materini smrti odšli mlajši sestrici; njena goreča in ponižna prošnja, katero je po svojih močeh podpirala njena sestra, je bila tudi odklonjena. Slabo bolna noga ji je bila v nepremagljivo oviro in potrta se je izpraševala, kateri red ali družba jo bo sprejela med svoje. Svoji sestri je pisala v teh dneh: »Čudila se boš mogoče, ko ne govorim več o tem, da se Ti

pridružim; vzrok je tvoje zadnje pismo, kjer mi priporočaš, naj se vdam v voljo božjo. Prav, draga sestra, odločena sem izpolniti to voljo dobrega Boga; v Njegovo naročje se vržem. Za vse, kar me bo doletelo, ponavljam z Jezusom: fiat! Vprašala boš, sestrica, kje najdem pogum. Zeliš, da Ti povem, kje zajemam moč? V nebeškem kruhu, ki ga prejemam vsako nedeljo.«

Njen: zgodi se! pa je združen z obilnimi solzami in koprnečimi vzdihmi neizpolnjenih želja. Z njo žaluje njena starejša sestra, ker ji navzlic vsemu prizadevanju ne more pomagati. Bog, ki Germano tako očitno kliče v redovno življenje, ji dolgo časa zapira pot do njega in ji z neizpolnjenim hrepenenjem nalaga novo preizkušnjo; ta pa v duhu vere sprejema iz Njegovih rok vse težave in vsakdanja razočaranja, katere ji pošilja.

Iz hvaležnosti do predstojnice je skrbno porabljala svoj čas, ne izgubljač pri tem navzočnosti božje iz misli. Njena bolečina in zapuščenost, ki se oglasi včasih kot otožni vzdih v njenih pismih, je ostala njeni okolici prikrita. Vsled svojega živahnega in veselega značaja je bila še vedno središče družbe, ki jo je razveseljevala in vedrila.

Medtem se je že trudila začeti tisto redovno življenje, za katerim je neutešeno koprnela. Ko je nekoč tovarišica opazila, da se je Germana med delom nasmehnila in jo vprašala po vzroku, je vzdihnila in rekla preprosto: »Predstavljala sem si, da sem že klarisa v svoji celici.«

Zavesa, ki je zastirala pot k njenemu cilju, se je zdela čedalje gostejša. Medtem ko si je, v skrbi za domače, prizadevala za mir in veselje v družini, je prevzela sama vlogo posrednice. Tako je zginil zadnji up, da se njena želja kdaj izpolni. Z obiska pri očetu, ki je prebival takrat spet blizu rojstnega kraja — Nojalsa — je pisala leta 1895. svoji sestri: »Še zadnje upanje, ki sem ga gojila, sedaj izgubljam. Sestre predstojnice (iz družbe, kjer je bila njena sestra) so mi rekle, da nikakor ne morem biti sprejeta, dokler mi noga popolnoma ne ozdravi. Tako sem izgubila zadnje upanje in ta dva ali tri dni mi solze same teko, če le dragega očka ni blizu. Hudo mi je odpovedati se in reči: fiat!«

Vendar vse ovire in vse zavrnitve je niso mogle omajati v zaupanju na Boga. Kakor Mojzes na gori je dvigala roke in vztrajno molila. Kolikokrat je šla s tovarišicami na sprehodih mimo samostana Ave Marija, hrepeneče dvigala oči k zamreženim oknom in govorila (tovarišicam): »Kako bi bila srečna, ko bi imela svojo celico!« Nazadnje so njena goreča molitev in njeni vzdihni ganili nebesa. Razgrnil se je zastor in mogla je reči: veselim se, ker so mi rekli — v hišo Gospodovo pojdemo.

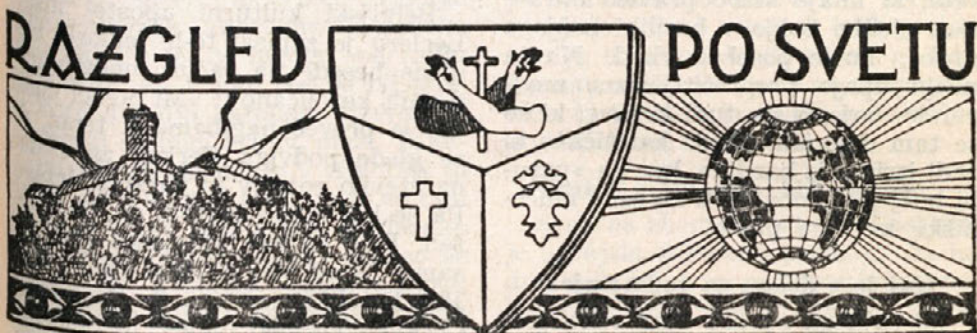
Uslišana.

Bilo je na velikonočni ponedeljek 1. 1896. v prelepem pomladanskem dnevu, ki je še odmeval od velikonočnega veselja, ko je iznova boječe potrkala na samostanska vrata klaris. Ni še dopolnila 18 let, ko je, stoječ pred materami predstojnicami, ponavljala svojo prošnjo in prejela odgovor, da sme upati. Težko je prav razložiti njeno občutje v tem trenutku, ko je stala izpolnitvi svojega hrepenenja tako blizu. Mogoče je bilo to njeno veselje podobno oni duhovni sladkosti, s katero je njena velika zaščitnica sv. Klara prvikrat zaslišala klic sv. Frančiška v asiški stolnici.

Kako se je zgodila ta čudovita sprememba? Ko je stala nekoliko plašna pred materami predstojnicami, so bile v hipu pridobljene zanj, ker sta jih ganili njena odkritosrčnost in ponižna vztrajnost. Ko je v po-

trdilo tega, kar je pripovedovala o svoji bolehnih nogi in teptajoč svoje samoljubje, na vso moč šepala po celem hodniku, je bila zmaga njena. Predstojnice se ob tej preprostosti niso mogle več ustavljati. Ko so premislile še enkrat vse okoliščine, zaradi katerih je bila Germana odklonjena prvič, ji je opatinja mati Klara - Izabela od sv. Franciška čez dva dni naznanila, da je sprejeta. Samo očetovega dovoljenja je potrebovala, ker še ni dopolnila 18 let. V pismu sestri, katero prosi, naj ji bo zagovornica pred očetom, se zrcali njeno razpoloženje v teh dneh: »Skoraj ne morem dihati od veselja. Vse zapuščam in našla bom vse! Spoznala sem stiske življenja... Ker odhajam k Bogu, je prav, da se Mu izročim popolnoma. Bodi torej moja priprošnjica pri očku!«

(Se nadaljuje.)

P. HUGO:

Papež Pij XII. rimski Rimljan.

Celih 218 let so morali Rimljani čakati na papeža, ki je rimski Rimljan. Tako se namreč imenuje tisti, ki ni samo po srcu Rimljan, ampak tudi po rojstvu. V sedanjem papežu so ga pričakali. On je rojen v srcu Rima, v takozvani črni četrti. Leta 1870., ko je Italija zavzela Rim, so se Rimljani razdelili med bele in črne. Beli so bili tisti, ki so bili s tem zadovoljni, črni pa oni, ki ostali zvesti papeškemu Rimu, tako z verskega kot narodnega stališča. Med temi je bila večina plemstva in onih, ki so bili v papeški službi. Tudi Pacelliji so bili med črnimi ali papisti.

Mučenec španske revolucije blažen.

Prva krvava žrtev španske revolucije, ki ji bo priznana čast oltarja, bo bržčas barcelonski škof Manuel Irurita y Almandos. Že razširjajo običajne ležake z molitvijo za njegovo beatifikacijo. On je ves čas revo-

lucije in državljanske vojne ostal v svojem stolnem mestu Barceloni, ki je bila najbolj rdeča. Živel je v neki kleti in nastopal kot delavec. Ko je bil konec rdeče strahovlade že na obzorju, se je pa našel Judež Iškarijot, ki ga je izdal. Prav po mesarsko izdelanega so našle Francove čete v nekem grmovju.

Sv. Andrej Bobola tolaži Poljake.

Rektor jezuitskega kolegija v Vilni p. Wantuhovski je sporočil msg. Aleksandru Syskiju v Ameriko, da se sv. Andrej Bobola večkrat prikaže svojim častilcem, zlasti v Varšavi in jih tolaži ter opogumlja, naj voljno nosijo svoj težak križ in čakajo dne svojega vstajenja. Njegove relikvije v tamkajšnji jezuitski cerkvi so bile še pravočasno spravljene na varno, ko je bila cerkev med bombardiranjem razdejana. Zdaj se nahajajo v neki drugi jezuitski rezidenci v okolici Varšave.

Nova bazilika božjega groba.

Pravijo, da je bolje, če mislijo na novo baziliko božjega groba, kot bi sedanjo, ki je zelo v slabem stanju popravljali. Sv. oče je že naročil prof. Marangoniju, članu italijanske akademije umetnosti, naj izdela načrt za novo. Do svetovne razstave v Rimu l. 1942. mora biti načrt gotov in za to priliko vsemu svetu predložen, ker se za to baziliko vsaj ves krščanski svet zanima. V zasnutku je, da bodo razne krščanske veroizpovedi, ki imajo staro pravico opravljati službo božjo v baziliki božjega groba, imele poseben vhod. Na ta način upajo preprečiti razne medverske boje, često tudi krvave, ki so se tam dogajali. Zlasti katoličane bi radi izrinili iz bazilike, kar pa »varuhi božjega groba« niti za cenno mučeniške krvi ne puste.

Kaj je z delom za zedinjenje?

Od rajnega papeža tako vneto gojeno delo za zedinjenje vseh kristjanov, posebno še vzhodne cerkve, ni zaspalo, kot morda eden ali drugi misli. Gotovo preuranjeno je govoriti o kakem zedinjenju v bližnji bodočnosti, kot je nedavno pisal New York Times. On pravi, da obstoja resna možnost zedinjenja zapadne katoliške in vzhodne pravoslavne cerkve. Trdi celo, da ta možnost ni bila še nikdar tako velika kot je zdaj, čeprav Vatikan bolj o njej molči kot kdaj. Ve celo povedati, da bo vzhodna cerkev po dogmatičnem zedinjenju ohranila vse svoje dosežke posebnosti in da bodo njeni cerkveni poglavarji dobili gotove predprave. To so pač časniška uganja. Gotovo je le, da se pod sedanjim sv. očetom z enako vnemo dela na to, kot se je pod rajnim Pijem XI., ki je ves gorel za to.

Versko stanje človeštva.

Po najnovejših ugotovitvah je vseh ljudi na svetu 2 milijardi 122 milijonov in 688 tisoč. Od teh je 770 mil. 789 tisoč kristjanov. Med temi

je zopet 398 mil. 277 tisoč katoličanov, 201 mil. 868 tisoč protestantov, 161 mil. 305 tisoč pravoslavnikov in 9 mil. 348 tisoč raznih drugih kristjanov. Vseh nekristjanov drugih ver: Judov, Mohamedanov in poganov je 1 milijardo 274 mil. 158 tisoč. In sicer: Judov 16 mil. 891 tisoč. Mohamedanov 296 mil. 171 tisoč, poganov pa 961 mil. 80 tisoč. Tedaj niti polovica človeštva ni krščanska, kaj šele katoliška.

Odkrita in moška beseda.

Belgijski kulturni apostol msgr. Leclercq je zapisal te-le jedke a resnične besede na račun mnogih modernih katoličanov: »Mi otroci naših dni le preveč nagibamo k temu, da se glede podviga Cerkve zanašamo na število rojstev in varstvo države. Pa se kaj lahko dogodi, da jih v deželi, kjer je vse katoliško krščeno, samo 10 od 100 ali celo samo 5 od 100 katoliško živi... Za bodočnost Cerkve posebno danes ni odločilno število, ampak kakovost. Deset milijonov res aktivnih katoličanov, je za Cerkev večja odrešilna moč in daje več ugleda pred svetom ko 100 milijonov brezbriznih zaspancev. Ti celo pomagajo spodkopavati ugled Cerkve, ker se pred svetom izdajajo za katoličane, v resnici je pa njihovo življenje vse drugo prej kot krščansko. Svetost Cerkve, kraljestva božjega, se ne meri po številu krščenih, ampak po številu izvoljenih, to je onih, ki so svojemu času živ vzor vere.«

Še ena grenka, a resnična.

Načelnik tajne policije v Chicagu, Mr. Sullivan, je zastavil vprašanje: »Kdo se skriva za mladimi zločinci?« Po daljšem molku, da bi vzbudil pozornost, je dejal: »Ženske!« In zopet je nekaj časa molčal, potem pa je nadaljeval: »Pa veste katere ženske?« Vse je dvignilo glave, ko ni bilo dolgo odgovora. Nato je ob splošni tišini dejal: »Matere!« Današnji otroci imajo često, prečesto samo porodnice, ne pa več mater

vzgojiteljic. Morda ni več daleč čas, ko bodo matere morale v ječo, ker so otroke „našeškale“. »No,« pravi Mr. Sullivan, »jaz sem jih kot otrok precej dobil, pa mi niso škodovali. Nasprotno, marsikake neumnosti so me očuvale, ker sem bil navihan dečko.«

Ford se pripravlja na krst.

Nečak Henrika Forda, svetovno znanega avtomobilskega kralja, Henrik Ford II. se pripravlja na sprejem v katoliško Cerkev. Poučuje ga msg. Fulton J. Sheen, ameriški najboljši radio govornik takozvane »Katoliške ure«, ki jih je že mnogo po radiu spreobrnil. Za veliko noč je bil mladi Ford s svojo katoliško nevesto v njujorški stolnici pri sv. maši. Takale spreobrnjenja imajo v Ameriki to dobro, da v višjih krogih in to so tam finančni krogi, razblinjajo predsodke proti katoličanom, v katerih so še neverjetno globoko zakoreninjeni. To se zlasti pokaže ob predsedniških volitvah, če se katoliški kandidat pokaže na obzorju.

Kitajski mučenci.

Najnovejši seznam kitajskih mučencev vsebuje 293 imen. Od teh jih je 17, katerim je bila že priznana čast oltarja. Drugi jim bodo gotovo prej ali slej sledili na ta najčastnejši tron na zemlji. Je pa med njimi

61 otrok sv. Franciška mašnikov, bratov, sester, 49 pariških vnanjih misijonov, 47 jezuitov, 14 dominikanov, 14 iz Scheute misijonske družbe, 36 svetnih misijonarjev.

Mehikanska kapela v Lisieux.

Mehikanci bodo imeli v novi baziliki sv. Male Terezike v Lisieux svojo narodno kapelo guadalupske Materne božje. V to potrebno vsoto že zbirajo. Kapela, ki bo delo francoskih umetnikov, je preračunana na pol milijona frankov. Z njo se hočejo Mehikanci oddolžiti sv. Tereziki za njeno pomoč v težkih letih preganjanja in si nakloniti njeno nadaljnjo zavezništvo v borbi za svoje pravice, ki jih morajo od vlade še vedno po drobtinah izsiljevati.

Tako bi moralo biti povsod.

Senatna zbornica države Mississippi je sprejela zakonski predlog, da na državnih šolah ne sme poučevati noben brezbožni, moderni pogan, materialist in kakorkoli se že ti različni krti nravnoverskega družabnega reda imenujejo. Sploh bo vsem radikalnim agentom, pod kakršnokoli firmo, državna meja zaprta. Ko bi vse države ameriške Unije tako nastopile, ne bi imele 12 milijonov od komunizma bolj ali manj okuženih državljanov, čeprav je organiziranih komunistov le okrog 100.000.

P a x
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Prihaja čas, ko bo marsikateri, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj do-

volj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenje. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanja: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda in se zavezati, da vanj stopi tekom dveh let;

2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;

3. ne sme biti star 40 let;

4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na »Pax et bonum«, »Podporni odsek III. reda«, v Ljubljani, Frančiškanska pasaža. Osebno pa lahko tudi na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.«

Zapisnik o peti redni skupščini Stavbne zadruga »Mirni dom« v Ljubljani r. z. z o. j.

(Dalje in konec.)

Glede ostalih zanimivosti bi vam morda poročal tole:

Stavbna zadruga Mirni dom je bila kot lastnica doma sv. Frančiška članica Električne zadruga za Sp. in Zg. Šiško v Sp. Šiški. Kakor Vam je dobro znano, zlasti onim, ki stanujete v domu, se je vršil med člani Električne zadruga boj za obstanek ali proti obstanku zadruga, ali naj se zadruga likvidira ali ne itd. Končno se je treznim ljudem posrečilo, da so izpeljali likvidacijo Električne zadruga in je celotno omrežje prevzela mestna občina ljubljanska za šišenski okraj pod zelo ugodnimi pogoji.

V letošnjem letu bo potrebno tudi, da se napravi pri domu sv. Frančiška kanalizacija, ki ni bila napravljena ob začetku zidanja, bodisi, da ni bilo potrebno, ker sta obstajali dve veliki greznici, pa tudi povsod po šišenskem okraju tedaj še ni bila izpeljana kanalizacija po javnih cestah.

Nadalje je zadruga zavarovala posojila Podpornega odseka provinciji sv. Križa s tem, da so bile izvršene zaznambe na provincialnih posestvih v Ljubljani in v Mariboru, ker more zadruga le na ta način odvrniti odgovornost za varnost teh posojil napram vsem plačujočim članom Podpornega odseka.

Poročam tudi, da je imel upravni odbor med letom štiri seje, kjer se je sklepalo o tekočih zadevah zadruga. Na zadnji seji je bil odobren tudi računski zaključek za poslovno leto 1939. Nočem Vas moriti s suhoparnimi številkami, le toliko bi pri tej priliki omenil, da je imela zadruga prometa v višini din 525.788.55. V začetku leta je imela zadruga 91 družnih članov, v zadnjih štirih mesecih letošnjega leta je pristopilo na novo pet članov in članic. Zadruga je prejela in odposlala skupno 65 dopisov, kar ni veliko. Vendar morate upoštevati pri tem, da je zadruga samo predstavnica premoženja Podpornega odseka III. reda sv. Frančiška Pax et bonum, ki pa je prejel v preteklem letu 145 dopisov, odposlal pa 215

pisem. O delovanju in poslovanju Podpornega odseka III. reda sv. Frančiška bo pa poročano na letnem sestanku, ki se bo vršil v nedeljo dne 28. t. m. prav tako ob tej uri in v tej dvorani, na katerega že danes opozarja in h kateremu ste vsi skupaj najvljudneje vabljeni.

Moje poročilo je s tem končano ter prosim, da skupščina odobri poročilo upravnega odbora.

K točki 3. Pismeno poročilo nadzornega odbora prebere g. Pleničar Edvin in se glasi: V imenu nadzornega odbora poročam, da so revizorji stalno skozi celo leto zasledovali potek poslovanja zadruga in delo upravnega odbora, ki je vršil svoje posle v najlepšem redu in skladu z združnim zakonom. Koncem poslovnega leta pa je nadzorni odbor na posebni seji natančno pregledal blagajniško poslovanje, skontroiral imovino zadruga, pregledal zaključne letne račune, ki so Vam predloženi, posamezne postavke v izdatkih in dohodkih primerjal s prilogami, ter ugotovil, da so v soglasju s knjigami. Režijski stroški za upravo pisarne so tako minimalni, da jih ni mogoče več znižati. Gotovina zadruga je varno in plodonosno naložena, prav tako pa tudi premoženje Podpornega odseka III. reda. Zadruga vrši svoje obveznosti točno in brez zavlačevanja, ter je vedno likvidna.

Predlagam v imenu nadzornega odbora, da skupščina odobri zaključne račune za poslovno leto 1939. in podeli članom upravnega in nadzornega odbora razrešeno.

K točki 4. Skupščina sklene soglasno, da se predloženi sklepni račun za poslovno leto 1939. potrdi.

Nadalje sklene skupščina po predlogu nadzornega odbora soglasno, da se upravnemu in nadzornemu odboru podeli razrešeno.

K točki 5. in 6. poroča g. predsednik: Po § 18 združnih pravil mora izstopiti vsako leto tretjina članov upravnega in nadzornega odbora. Preč. g. duhovni svetnik Hybašek Vojteh je zaradi vedno večje bolehnosti odložil odborniško mesto. Za njegovo nesebično delovanje pri zadrugi od prvega početka se mu na tem mestu najtopleje zahvalujem. Da izstopi iz upravnega odbora je bil kot drugi z žrebom določen g. Tominec Vlad.

V preteklem letu je umrl član nadzornega odbora g. Ivan Črnič, ki je bil od ustanovitve dalje zvest združnik in agilen član zadruga. Ohranili ga bomo v svetlem spominu. Kot drugega člana je pa zadel žreb g. Zabret Joškota. Namesto izstopivših in umrlih odbornikov upravnega in nadzornega odbora se mora izvoliti nove, ter prosim za tozadevne predloge.

Po preteku deset minutnega odmora je skupščina na prelog enega izmed navzočih združnikov izvolila v upravni odbor soglasno ponovno g. Tominec Vladimirja in na novo g. Čebin Dominika, v nadzorni odbor pa soglasno ponovno g. Zabret Joškota in na novo dr. Valenčič Vladota.

Ker se k 7. točki Slučajnosti nihče ne oglasi in je dnevni red izčrpan, zaključni predsednik skupščino, ter se zahvali vsem udeležencem za njihovo navzočnost.

V Ljubljani, dne 7. aprila 1940.

Zapisnikar:
Vode Francka s. r.

Predsednik skupščine:
Tominec Vladimir s. r.

Overitelj:
Vodnik Ivana s. r.

Overitelj:
Kržišnik Marija s. r.

In naj molijo za mrtve ...

(Sv. Frančišek As.)

† Preč. g. Jože Kastelic. —

Južna Amerika. Na višavah Akonkague je našel smrt požrtvovalni izseljeniški duhovnik g. Jože Kastelic. Bil je velik ljubitelj božje narave in na gorah si je hotel okrepiti svoje zdravje, pa je postal žrtev strahovitega viharja. To se je zgodilo 8. marca letošnjega leta. V višini 6.950 metrov nastane nenadoma tak vihar, da ni sile, ki bi se mu mogla ustaviti. Ko je prišla reševalna ekspedicija na kraj nesreče, niso našli drugega, kot nekaj ostankov od Kasteličevega šotora, njegove rokavice in cepin ter nekatere kose obleke. Kakih 200 m stran so zasledili ledenik, v katerega je vihar treščil g. Kastelca in od tam je zdrsnil v neznane globine. — G. Kastelic je bil rojen v Šmihelu pri Žužemberku 23. dec. 1898. Svetovna vojna ga je zalotila med gimnazijskim študijem. Po končani vojni je stopil v ljubljansko semenišče. Pripadal je onemu velikemu povojnemu letniku, ki je štel 45 bogoslovcev. Posvečen je bil l. 1922. Njegovo kaplansko mesto je bilo pri bratu župniku na Jesenicah. Nekaj časa je bil župnik pri Sv. Križu nad Jesenicami, nato pa sedem let izseljeniški duhovnik v Franciji in zdaj 8 let v Argentini, kjer je našel tragično smrt in še bolj tragičen grob. Ljubezni do božje narave se je najbrž naučil od pevca Sončne pesmi sv. Frančiška Asiškega, saj je bil njegov sin že od bogoslovnih let. Kot četrtoletnik se je dal 15. jan. 1922 vpisati in sprejeti v tretji red sv. Frančiška. Dragi g. Jože, počivaj v miru v neznani ledeni globini, Tvoja duša pa naj uživa toploto božjega srca!

† Preč. g. Ivan Primar. — Kamnik. Dne 9. apr. je v Kamniku umrl za pljučnico dober duhovnik in vnet tretjerednik g. Ivan Primar. Rojen je bil pri Devici Mariji v Polju. Služboval je kot kaplan v Zagorju, na Vrhniki, v Kamniku, v Radomljah in Šmartnem pri Litiji. Zadnja leta je bil v pokoju v Kamniku. Trpel je dalj časa na očesni bolezni. V tretjem redu je bil od leta 1917. Kot kamniški kaplan je prišel lepega dne v frančiškanski samostan, ter je zaprosil za spokorno obleko sv. Frančiška. R. I. P.

Spet enkrat je res: »Kdor čaka, pričaka. Dolgo smo čakali. In zdaj je naše veselje toliko večje, toliko iskrenejše. Zakaj? Ker smo po dolgih letih dobili težko zaželeno **Povest duše**, veliki življenjepis sv. Male Terezije, ki ga je pisala sama. Pravkar je izšel. Obširna knjiga je prava Terezikina roža, vse bolj pisana za premišljevanje kakor pa za branje tjavdán. Lepota svetniške duše je zajeta v topli, preprosti besedi. Kako nedopovedljivo lepo je, kar piše o trpljenju, o potrpežljivosti, o mirnem prenašanju svojih napak in napak drugih. In še in še. Koliko dobrega bo ta knjiga storila dušam, ki po Bogu hrepene. V dvanajstih poglavjih govori Terezija izrecno o Povesti svoje duše. Kako smo ji hvaležni za vsako besedo, razsvetljeno od zgoraj. Božja luč je to vodila, božji dih ji je narekal besede modrosti, tolikšne modrosti, da včasih vsi zavzeti ostrmimo... Odkod te globine, ki so prikrite mogočnim in učenim?... Bog se razodeva malim, neznatnim. **Spomini in nasveti**, ki sledé povesti duše, so kakor pester mozaik drobnih slik iz življenja. V mičnih potezah ponazorijo Terezijin nauk o malih dušah in mali poti. Besede mičejo, zgledi vlečejo, velja tudi tu. Ob koncu knjige so prelepa pisma. Vzemi in beri! Pa boš videl, da je vsaka beseda beseda Jezusove ljubljenske roža, ki bo zadehtela tudi v Tvoji duši. Sveto Tereziko dobro razumejo tudi otroci svetega Frančiška. Saj je bilo v njeni duši toliko umbrijskega sonca in prav tistih žarov, ki so plamteli v srcu serafinskega Frančiška. Sorodna sta si po ljubezni, po zanosu svetniške duše in po svetem ognju, ki ju je používal, da sta živela in trpela in izgorela za brate in sestre v Kristusu.

Povest duše toplo priporočamo, ker bo bogata pridobitev za duhovno življenje. Naročajte najbolje **naravnost: Karmel na Šelu, Ljubljana-Moste**. Dobite pa knjigo tudi v naših knjigarnah. **Broširana** bo stala približno **din 30. Vezana din 45. S poštnino 2 din več.**

DAROVI

Za tiskarno: 230 din: Skupščina III. reda Zužemberk; **200 din:** Skupščina III. reda Preska; **155 din:** Skupščina III. reda Braslovce; **100 din:** Kunst Antonija; **90 din:** Skupščina III. reda Kranjska gora; **60 din:** Mlakar Marjeta; **po 50 din:** ga. Gabrijelčič, Goljar Terezija, Virjent Cecilija; **40 din:** Majhenič Leni; **35 din:** Japelj Alojzija; **24 din:** Hudoklin Urša; **po 20 din:** Skupščina III. reda št. Rupert na Dol., Arhar Jožefa, Cuznar Jerica, Hovnik Marija, Rojina Ana; **13 din:** Porenta Andrej; **12 din:** Neimenovana; **po 10 din:** Neimenovana (po p. Angeliku), Neimenovana (po p. Odilu), Brinovec Fran, Dobrovnik Marija, Gregor Urša, Klančar Pavla, Tevž Neža, Jenko Mihaela (po fr. Rajmundu); **po 5 din:** Bregar Marija, Črnoga Jožefa, Jakopin Janez, Kastevc Breda, preč. g. Meško Fr. Ks., Milkovič Franja; **po 3 din:** Neimenovana, Potrato Marija; **po 2 din:** Boštner Terezija, Grzetič Jožefa.

Za frančiškanske misijone: 530 din: Kepic Amalija, Ljubljana; **267.50 din:** Kokovnik Ana, Nazarje; **256 din:** Neimenovani, Nazarje; **145 din:** Močnik Marija, Nazarje; **141 din:** Hanžič Marija; **po 100 din:** Planko Marija, Planko Marija za krst zamorčka na ime Janez; **5 lir:** Preč. g. Vilhar Ivan; **10 din:** Neimenovana po fr. Petru; **5 din:** Werač Frančišek.

Večje število znamk in staniol je darovala dekliška Marijina kongregacija Novo mesto.

Za armado sv. Križa: 236 din: štrucelj Frančiška, Prihova - Mozirje; **po 20 din:** Arhar Jožefa, Kep Helena, Koren Jože; **po 10 din:** Caserman Marija, Turinek Neža; **5 din:** Fajgel Marija.

Za kruh sv. Antona: 100 din: Neimenovani, Ljubljana; **20 din:** Neimenovana; **6 din:** Werač Frančišek.

Za večno luč: po 10 din: dve Neimenovani.

Za III. red: 50 din: Planko Marija.

Novi naročniki: Č. g. Bergant Janez: 2 izv., Boucha Anna, Črnoga Jožefa, Dolinar Marija, Germovšek Marija, Rev. M. J. Golob, Jenko Frances, Jordan Agnes, Laurich Paul, Lotrič Ljudmila, Mesec Ivana, Mihelič Janez, Modic Marija, Stražgalič Ante, Vučajnk Marija, Zagožen Jozefa, Zakrajšek Elizabeta.

ANTON SFILIGOJ

LJUBLJANA

Frančiškanska ulica, poleg frančiškanske cerkve

ima vedno na zalogi:

Devocijonalije:

Križe (razpela) lesene in kovinaste s podstavkom ali take, da se pritrdijo na steno. Poleg tega nudim primerne svečnike. — Kipe v višini od 20 cm do 150 in 200 cm. — Svetinjice iz aluminijskega in posrebrene (alpaka-srebro). — Rožne vence domačega izdelka. — Podobice, od din 8.— naprej, in druge nabožne predmete za darila.

Molitvenike, slike, pisarniške
potrebščine:

šolske zvezke, peresa, vse uradne listine, kuverte, črnila, risalno orodje, tuše, risarske glavne papirje, blagajniške in druge trgovske knjige, nalivna peresa, tintnike, pisalne garniture, pisemski papir itd.